

nt

naš tednik

LETO XXXVI. Številka 35 Cena 7.— šil. (15 din)
Četrtek, 30. avgusta 1984

Poštnina plačana v gotovini Celovec P.b.b.
Erscheinungsort Klagenfurt
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Funkcionarji
koroške ÖVP,
zlasti v dvoje-
zičnih obči-
nah, aktivno
podpirajo
KHD
str. 2 in 3

„Slovenske
počitnice v
Tinjah“
str. 4

Pogovor z dr.
Apovnikom
str. 10 in 11
Pliberški
jormak
str. 14 in 15

Celovška visokošolska zveza se je ponovno izrekla proti politiki asimilacije

V tiskovni izjavi poziva visokošolska zveza celovške univerze vse koroške deželne politike in pristojne zvezne politike, da naj ne sklenejo nobenih sklepov, ki bi ogrozili obstoj slovenske narodne skupnosti in da za svoje odločitve ne upoštevajo izida referenduma KHD. Študentje ugotavljajo, da obstoječi sistem dvojezičnega šolstva odgovarja trenutnim potrebam,

spremembe in izboljšave pa je treba po njihovem mnenju diskutirati predvsem iz pedagoško-znanstvenega vidika. Celovška visokošolska zveza želi prispevati k temu, da bi na Koroškem nastalo takšno vzdušje, kjer ne bo več mogoče nobenemu očitavati „veleslovenske“ propagande le zato, ker se zavzema za pravice manjšine.

Za podjunske otroke spet ni prostora v Neue Burg

Danes apartheid v Velikovcu, jutri na celem Koroškem?

Pred kratkim je Krščanska kulturna zveza zaprosila pri mestni občini Velikovec za prostore v Neue Burg. Letos 28. oktobra bi naj bilo tam Srečanje mladinskih zborov. Občinski svet je prošnjo, kot je to v Velikovcu „navada“, odklonil. Sklicuje se na sklep iz leta 1969, češ, da mestni svet odloči, če se dajo kakšnemu društvu prostori v Neue Burg na razpolago, predpogoj pa je soglasen sklep vseh v mestnem svetu zastopanih strank. Občinski svet je s to odločbo tedaj ugodil željam Abwehrkämpferbunda in občinskega odbornika Feiniga, ki je na vsak način hotel „Velikovec odrešiti od slovenskega jarma“. Očividno je „rjava sila“ še danes v Velikovcu tako močna, da ji morajo stranke kloniti, seveda na račun Slovencev.

Slovenci so smeli doslej v Velikovcu trikrat nastopiti. Slovenski zbor „Jakob Petelin Gallus“ leta 1972 je kot zadnji prepeval v Neue Burg. Od tedaj naprej za slovenske sodelavce v Neue Burg ni več prostora. Bivši župan Hans Glantschnig (ÖVP) je bil prvi, ki je zavrnil vse prošnje s strani slovenskih kulturnih organizacij. Glantschnig, ki je takoj po vojni vehementno zahteval odpravo dvojezičnega šolstva, je porinil Slovence iz Velikovca z „utemeljitvijo“, da bi slovenske prireditve provocirale spopade med obema narodnima

skupinama. S tradicijo negativnih odgovorov na slovenske prošnje je nadaljeval sedanjí socialistični župan Paulak. V Velikovcu imamo torej opravka s tristrankarskim paktom na občinski ravni, ki onemogoči vse slovenske prireditve v tem „nemškem mestu“.

Sedaj se velikovski občinski odborniki celó bojijo slovenskih otrok iz velikovškega okraja. Na srečanju mladinskih zborov bi namreč nastopila podjunska mladina. Center Podjune pa je Velikovec in edini primerni prostori za takšen koncert so v Neue Burg,

Fric Kert, prvi kandidat KEL/ALK v volilnem okrožju II: „Za Slovence v lastni hiši ni prostora“.

ki so jih tudi Slovenci s svojimi davki zgradili. Argument, da bi lahko prišlo do nemirov, nikakor ne drži, saj je pred kratkim domače društvo PD Velikovec uspešno praznovalo v dvorani velikovške trgovske zbornice svojo 10-letnico in to nikogar ni motilo.

Če velikovski mestni svet izključuje slovenske domačine, lahko mirne volje govorimo o politiki apartheida. Fric Kert, prvi kandidat KEL-ALK v volilnem okrožju II (Velikovec), ocenjuje afero takole: „Slovenci v lastni hiši ne dobimo istih pogojev kot drugi Korošci. To je sramotno za Koroško in za demokracijo v Avstriji. Prepričan pa sem, da se širi krog tistih demokratov, ki obsodijo te hude nedostatke in ti bodo zahtevali primerne posledence.“

Koroški Abwehrkämpferbund, ki je vključen v KHD, zahteva od velikovških občinskih odbornikov, da porinejo

(nadaljevanje na 2. strani)

„Voukov model“ nima zveze z rajnim nadzornikom Voukom!

V zvezi z diskusijo o manjšinskem šolstvu se že nekaj časa govori o nekem modelu, ki predvideva odpravitve možnosti prijave k dvojezičnemu pouku na šolah, kjer prijav že dalj časa ni bilo, za šole, na katerih je le manjše število prijav, pa predvideva ta model pouk slovenščine za prijavljene otroke v štirih tedenskih urah, kot je to zdaj slučaj na četrti šolski stopnji. Tale tako imenovani „Voukov model“ je namestnik deželnega glavarja, Stefan Knafl, samovoljno poimenoval po rajnem okrajnem šolskem nadzorniku, Rudiju Vouku.

Kako pride naš rajni oče do te dvomljive časti? Jasno, da so začeli govoriti o „Voukovem modelu“ šele po smrti Rudija Vouka, v času torej, ko se ni mogel več braniti proti zlorabi svojega imena. Rudi Vouk se je zmeraj zavzemal za dvojezični pouk in je z obžalovanjem

zasledoval razvoj na tistih šolah, na katerih se je število prijav manjšalo. Nikoli ni bil mnenja, da je treba na teh šolah odpraviti možnost prijave k dvojezičnemu pouku. Tudi ni hotel vpeljati pouk slovenščine v obliki štirih tedenskih ur. Zavedal se je, da v tem slučaju ne bi mogli več govoriti o enakopravnosti slovenščine na šolskem področju in da s tem nemškogovoreči otroci ne bi imeli več možnosti, da bi se naučili vsaj nekaj besed drugega deželnega jezika. Kako zdaj, da se njegovo ime zlorablja v takšne namene? Tu mu določeni krogi še po smrti delajo očitno krivico!

Pozivamo vse časnikarje in politike, predvsem pa gospoda Knafla, da za tale model ne uporabljajo več naziva „Voukov model“ in ostro obsojamo zlorabo imena našega rajnega očeta!

Družina Vouk

NSKS v pismu Mocku ostoprotestira proti Knaflovi ÖVP

Referendum: aktivna podpora koroške ÖVP kc. Heimatdienstu

Koroška ÖVP oz. njeni vodilni funkcionarji, zlasti na dvojezičnem ozemlju, so v tednu referenduma spet enkrat pokazali svoj pravi obraz: pomagali so KHD-ju s stojali za plakate, na katerih smo med drugim brali parolo „1919 Landesverweser, 1984 Landesvergesser“, razni funkcionarji Knaflove stranke iz dvojezičnih občin referenduma niso samo podpisali, temveč podpisnike z osebnimi avtomobili vozili na občinske urade, prav tako so podprli KHD predsedniki raznih „črnih“ občinskih strank (kot na Djekšah in v Dobrli vasi), medtem ko je glasilo „Volkszeitung“ še 3 dni pred koncem referenduma na prvi strani objavilo kričeči poziv Feldnerjeve organizacije h gonji proti skupnim šolam.

Predsednik Knafl sicer želi, da bi s svojim predlogom (glej zadnji 2 številki NT) „posredoval“ med Slovenci in KHD ter FPÖ. Vendar Knafl do tega nima najmanjše moralne pravice: saj se je v resnici razkrinkal kot šef stranke, ki na južnem Koroškem igra vlogo Heimatdiensta gotovo bolj učinkovito kot KHD in FPÖ sama. Na to je opozoril tudi NSKS v včerajšnjem pismu Mocku, v

katerem navaja zgoraj navedena dejstva oz. podporne akcije ÖVP v zvezi z referendumom KHD.

Naš tednik je zadnje dni poslal svoje sodelavce v južnokoroške občine, da bi se na licu mesta prepričali o dejanskem položaju. Vedno spet so nam razni kompetentni ljudje potrdili, da so se funkcionarji koroške ÖVP aktivno vključili v gonjo KHD. Delovali so kot

Literatura ob robu

Nova zbirka pesmi Valentina Einspielerja

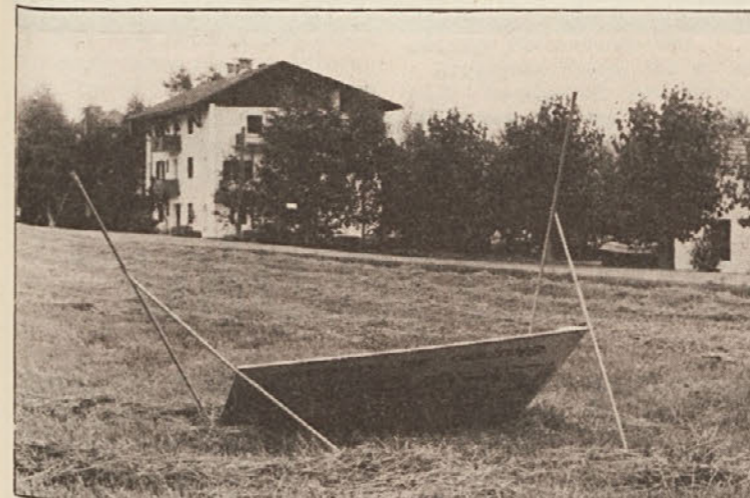
Ob robu razprtij o dvojezičnem šolstvu je izdala celovška založba „Hamatle“ prikupno izdajo pesmic in aforizmov priljubljenega komika in šaljivca Folteja Einspielerja. Doma v Bilčovsu, je — to priznava šele sedaj — začel že v rosi mladosti kovati verze in tudi pesmice; nekatere so že ponarodile, pravijo. Zdaj pe, na višku svoje moške ustvarjalnosti je izšla omenjena zbirka „Mei Hamat is a Schatzale“ in naletela na izvrsten odmev; nekatere so pesmice natisnili iz samega navdušenja na plakate, ki so najbrž vsem našim bralcem že znani. Objavljamo zategadelj le dve pesmici, ostale pa priporočamo v pretres strokovnjakom!

In einem Lande
steht es schlecht,
wo eine Mehrheit
ohne Recht!

Statt plärren
sich wehren!
Volksbegehren!

In einer Schule,
einer großen,
trägt der Direktor
braune Hosen!

kafra

Med Škocijanom in Dobrlo vasjo so neznani storilci podrla plakato tablo KEL/ALK. Očividno nemškonalce ne moti let dvojezična šola, temveč tudi kandidatura KEL/ALK.

vlačilci (= taki, ki z avtomobili vozijo ljudi na volišče), npr. v Bilčovsu, in kar je še posebno hudo, nagovarjali so ljudi z besedami, ki so skratka lažnjive.

Tako vemo, da so pregovorili starejše zavedne Slovence z „argumentom“, češ, da pri referendumu gre za obstoj slovenskega pouka. Na drugi strani so nagovorili sorazmer-

no precej ljudi s tem, da so jim trolili o „volilni dolžnosti“. S temi lažnivimi propagandnimi parolami so hoteli doseči to, kar so že prej propagirali, v posebnih letakih: mdr. v Velikovcu Abwehrkämpferbund („Ganz Kärnten wird auf das Ergebnis in der Abstimmungsstadt Völkermarkt schauen“), v Škocjanu pa je deželni tajnik ÖVP-jevske organizacije delav-

cev in nastavljenec, Bürger, prav tako izdal poseben protislovenski letak, kar še posebno zgovorno priča o nemškonalni miselnosti (južnokoroške VP).

V uredništvu smo pozorno spremljali dosednji razvoj referenduma, posebno glede konkretnih rezultatov. Zaenkrat nočemo objaviti števil, ker referendum še teče. Lahko pa že sedaj zapišemo, da KHD (skupno z ÖVP, FPÖ in posameznimi socialisti) ni uspel, kot si je pričakoval: da ni zastopnik večinskega naroda, da nima 100.000 članov ter da je bil ta referendum za KHD „Minderheitsfeststellung besonderer Art“, to lahko vseka-

kor že sedaj mirne duše trdimo. Kot smo se tudi lahko prepričali, da so referendum podpisali skoraj samo starejši ljudje, medtem ko je mladina v bistvu ostala doma.

Naj tokrat za konec zapišemo: KHD si je v resnici pričakoval podobne rezultate kot leta 1976, ko je bilo ugotavljano manjšino, a jih nikakor ni dosegel — kljub milijonom šilingov, ki jih je izdal za reklamo, kljub veliki podpori (južnokoroške ÖVP ter kljub propagandi, s katero je lahko nagovoril samo neinformirane, nahujskane in ustrahovane (stare) Korošce, ki pa še dolgo ne predstavljajo večine in katerih je k sreči vedno manj.

Protest proti objavi inseratov KHD v Landeszeitung

Nadstrankarski komite za obrambo dvojezičnega šolstva na Koroškem v tiskovni izjavi ostro protestira proti objavi inseratov KHD za referendum v „Kärntner Landeszeitung“ in v celovškem občinskem časopisu „Klagenfurt“. Oba časopisa financirajo s svojimi davki vsi Korošci, zato sta obvezana, da poročata strogo nadstrankarsko.

Nadalje se komite solidarizira z dr. Inzkom, dr. Waldsteinom in dr. Vospernikom, ki jih toži KHD, ter z Borutom Sommereggerjem, katerega sodni postopek je po sedmih letih spet odprl pravni minister Ofner. Komite v teh procesih vidi odprto sodelovanje med FPÖ, KHD in Ofnerjem.

Nadstrankarski komite za

obrambo dvojezičnega šolstva na Koroškem, kateremu pripadajo med drugim dr. Vladimir Wakounig, dr. Wolfgang Holzinger in dr. Gerhard Steingress, bo deloval tudi po referendumu KHD. Eden izmed prvih ciljev je, z diskusijskimi prireditvami in plakati propagirati prijave k dvojezičnemu pouku.

Apartheid v Velikovcu (Nadaljevanje s 1. strani)

slovenske domačine iz velikovske javne dvorane. Večinske stranke pa v troedinosti to zahtevo uresničujejo s tem, da slovenske prošnje potiskajo pod mizo.

Heimatdienstu ne zadostuje, da onemogočuje nastop slovenskih mladinskih zborov in s tem loči slovensko od nemškogovoreče podjunske

mladine. Danes napenjajo vse sile, da bi tudi ločili otroke v južnokoroških šolah. Jutri bo morda KHD zahteval ločitev na delovnih mestih, pojutrišnjem v cerkvi in tako naprej dokler ne bo več „nega od obeh narodov“, ki bi ga lahko še ločevali.

Kako dolgo bodo odgovorne stranke v Velikovcu še trpele oziroma izvrševale politiko ločevanja, ki jim jo narekuje KHD.

Deželnemu glavarju v premislek

Naš deželni glavar Wagner se zdaj, mesec dni pred volitvami, dnevno hvali s svojimi bajnimi uspehi na vseh področjih. Če pa mu nekje ne uspe prikriti očitnega neuspeha, potem zanj ti problemi niso akutni. To je na zelo jasan način dokazal prejšnji petek.

Problem brezposelnosti mladine zanj ni akuten, saj je „samo“ 7,4% mladincev brezposelnih. „Nicht gravierend“, je dejal dobesedno. Njega torej ne moti, če je od dvanajst mladincev eden brez dela. Glavno, da ostane deželni glavar, brezposelni pa naj sami gledajo, kdo jim bo dal dela.

Od vseh brezposelnih je ena tretjina mladincev. Mladina si želi postaviti na lastne noge, brezposelnost torej ravno njo najbolj prizadene. Pred leti, ko smo imeli še manj kot tri odstotke brezposelnih, so socialisti to prodajali kot uspeh njihove politike. Zdaj, ko ta politika ne funkcionira več tako, kot bi morala, pa Wagnerja brezposelnost ne zanima več.

Ob takšnem odnosu do enega izmed največjih gospodarsko-političnih problemov lahko le še stresesh z glavo. Kaj res misli, da je dosti, če se lepo smehlja z vseh plakatov?

ÖVP nudila KHD-ju stojala za plakate

ÖVP in KHD sta se uradno menila o možni pomoči, ki jo lahko nudi ÖVP pri gonji proti dvojezični šoli. Hajmatdinst je zaprosil za vsa stojala in plakatne površine, ki jih je najela ÖVP za deželnozborske volitve. Za ÖVP je vodil razgovore deželni tajnik dr. Hofer, menda Knafl ni bil informiran. Hofer je tudi preskrbel hajmatdinstu dodatna stojala za plakate med referendumom. To je priznal deželni tajnik ÖVP na podlagi informacij, s katerimi je Naš tednik konfrontiral pretekli ponedeljek vodjo ÖVP Knafla.

Na ponedeljkovi tiskovni konferenci, ki jo je priredil za koroške časnikarje vodja ÖVP Knafl, je naš list predložil predstavnikom ÖVP dokaze, da ÖVP pomaga hajmatdinstu tudi gmotno pri kampanji proti

dvojezični šoli. Vodja ÖVP Knafl je te očitke sprva zavrnil, češ da si ne more predstavljati konkretnega sodelovanja. „Ne vem pa, kaj delajo posamezni funkcionarji,“ je dodal Knafl. Navzoči visoki

funkcionar stranke deželni tajnik dr. Hofer pa je priznal, da se je s hajmatdinstom uradno pogovarjal o tem, koliko stojal in plakatnih površin bi lahko prepustili hajmatdinstu. „Želji KHD-ja, da mu prepustimo vsa stojala, nismo mogli ugoditi, zato pa so od nas dobili dodatna stojala, tako da jim ni bilo treba prelepiti naših volilnih plakatov,“ je dejal dobesedno dr. Hofer.

Ob tej priložnosti je Knafl ponovno spregovoril o svojih načrtih za bodočnost dvojezičnega pouka. O predlogu, ki predvideva skrčitev območja dvojezičnega šolstva na občine, kjer velja zakon o dvojezičnih napisih oz. uradnem jeziku, je menil, da ga bodo sprejeli po objavi rezultatov ljud-

ske zahteve KHD-ja. Knafl je tudi nasprotoval zahtevi po dvojezični šoli v Celovcu, ker bi morali spreminjati zakon. Po Knaflu torej lahko spreminjajo zakon le tedaj, če gre na račun manjšine...

Ne moremo si vsekakor predstavljati, da je deželni tajnik Hofer brez vednosti svojega šefa Knafla lahko vodil pogovore s hajmatdinstom o pomoči pri gonji za odpravo skupnega pouka. Tudi ob tem primeru se vse bolj kaže nenacionalnost koroške ljudske stranke: navidezna zunanja nevtralnost naj bi preslepila slovenskega volilca, ki naj ničesar ne zve o krepki pomoči ÖVP tistim, ki zahtevajo odpravo skupnega pouka.

Tečajniki so bili razdeljeni na štiri jakostne skupine, z njimi pa so delali Marija Perne, Jurij Perč, Miha Urbinc in Lojze Dolinar.

Mentorji so svoje „varovance“ zelo pohvalili. Prav čudili pa so se nad njihovo ukažljivostjo in veseljem do jezika ter spoštovanjem do njega. Med udeleženci so bili učitelji, pensionisti, dijaki, šolarji in gospodinje, novinarka in turistična delavka. Smemo reči, da so udeleženci predstavljali pestro sliko poklicev in izobrazbe.

Prejšnji teden so bile v Tinjah „Slovenske počitnice“ in udeležba je bila razveseljiva. Ne samo po številčni plati, ampak tudi zato, ker so prišli tako mladi in stari in to ne glede na stan ali poklic. Veliko udeležencev, posebno mladine, je bilo z

dvojezičnega območja dežele, mnogo pa iz drugih krajev Koroške. Da je zanimanje za slovenščino prisotno tudi v ostalih zveznih deželah, so pričali udeleženci iz Dunaja, Innsbrucka in Gradca.

Naš tednik je obiskal udeležence „Slovenskih počitnic“

„Govoriti hočem slovensko, v mojem pradavnem jeziku“

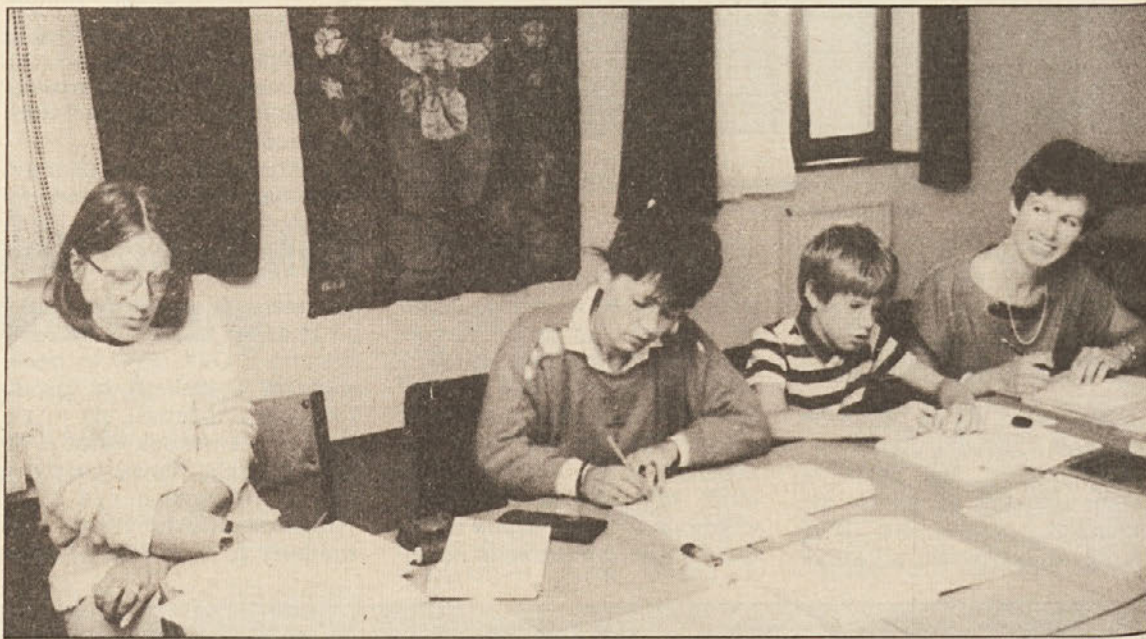
Za vsakim udeležencem se je skrival poseben razvoj in posebna pot do slovenščine. In prav o teh različnih poteh do slovenščine so se v Tinjah precej razgovarjali. Izluščilo se je, da imajo mnogi podobno pot za sabo, in to spoznanje in podobna usoda sta jih še bolj združevala, drugi pa so dobili globok vpogled v tako imenovano koroško stvarnost.

Skupno vsem pa je bilo, da se hočejo čim prej naučiti slovenščine, ker se hočejo s slovenskogovorečimi pogovarjati v njihovem jeziku in vsi so po vrsti odklanjali vse zahteve po ločenju otrok na dvojezičnem območju dežele. „Jezik nikoli ne loči, ampak samo povezuje“, je dejala profesorica angleščine in latinščine.

Sploh pa so prav prizadeti iz dvojezičnega območja na svoji koži občutili, kaj se pravi, zgubiti „svojo materinščino“, ki si jo sedaj osvaja nazaj pod velikimi težavami.

Turistična delavka, ki je še obiskovala svojčas obvezni dvojezični pouk — sedaj osvežuje znanje slovenščine —, je dejala, da ji je prav znanje slovenščine zelo olajšalo učenje italijanščine, še vedno pa velja geslo, da toliko veljaš, kolikor jezikov znaš. Dvojezični pouk ni bil prisila, ampak obogatitev posameznika.

Mati iz Grebinja, ki je na počitnice prišla s svojim desetletnim sinom, je v svoji skupini pripovedovala, kaj se je dogajalo v času, ko so odpravili obvezni dvojezični pouk. Sama še obvlada domače narčje, pismene slovenščine pa se sedaj uči. „Takrat,“ tako je dejala, „so hodili ravnatelj šole in druge ugledne osebe od hiše do hiše in ljudi nagovarjale, naj odjavijo otroke od slovenščine. Moji starši niso imeli druge izbire, kot da nas odjavijo. Pozneje smo se v družini o tem mnogo pogovarjali in sklenili, da prijavimo sina k dvojezičnemu pouku. Po mnogih letih, mislim da po dvajsetih, je bil naš sin spet prvi otrok, prijavljen k dvojezičnemu

„Čimprej se hočemo naučiti slovensko, ker se hočemo s slovenskimi prijatelji pogovarjati v njihovem jeziku.“

pouku. Najprej so ljudje reagirali katastrofalno, polagoma pa so spoznali, da tudi oni morejo prijaviti svoje otroke k dvojezičnemu pouku. Sedaj so že štirji otroci prijavljeni.

Podobno je dejal tudi dijak iz Gselne vasi, s katerim starši zato niso govorili slovensko in ga prijavili k dvojezičnemu pouku, ker bi bila vsa družina takoj zaznamovana. „Šele pozneje sem spoznal, da je velika neumnost, če ne znam slovensko!“

Urednica koroškega časopisa je dejala, da jo je že dolgo jezilo, ker slovenskih časopisov ni znala brati v izvorniku. Tej „jezi“ sta se pridružili še intelektualna radovednost in solidarnost do koroških Slovencev.

Mladinke iz Zilje in profesorica iz Gradca pa so opozorile na veliko prednost znanja slovenščine, ker jo govorijo v deželi sami, vrhu tega pa obstajajo prijateljske, sorodniške in še druge vezi do naše južne sosedne dežele. „Z ozirom na naš geo-

politični značaj bi morala biti slovenščina, tako kot angleščina, v šoli obvezen predmet.“

Prepaden sem bil nad besedami učiteljice, ki je dejala, da njeni starši, ki znajo slovensko, svojo materinščino sovražijo in so to sovraštvo vsejali tudi v srce svojih otrok. „Šele, ko sem prišla na dvojezično šolo, sem spoznala, da so Slovenci tudi ljudje. Sedaj se hočem tega jezika, moje pradavne materinščine popolnoma naučiti.“

Udeleženec iz Galicije pa je dejal, da sta mu okolje in šola ukradla jezik, in „to je bila moja materinščina“. Nekega dne je spoznal, da je nemški pogovor dojemal slovensko — „v moji podzavesti je vse zvenelo slovensko“.

Ko je udeleženec iz Bač nehal govoriti, so mu udeleženci ploskali. Kaj je dejal? „Na letošnjem mladinskem dnevu sem srečal slovenske mladince in tu sem se odločil, da se bom podal na pot do tega jezika. To bi primerjal s hojo v gore.

Eden gre laže navkreber, drugi teže, a ko dospeš na vrh, se razveseliš razgleda. Tako podobno je tudi z jezikom in zato se učim slovensko. Moja mati zna slovensko, oče ne in v moji mladosti starši niso mislili, da bi jaz ta jezik nekoč rad govoril.“

Veselo razpoložen in žalosten obenem sem odhajal iz Tinj. Vesel, ker sem videl, s kakim zanosom in potrpljenjem se učijo ljudje moje in naše materinščine, ki jo mnogi od udeležencev odkrivajo kot svojo; žalosten zato, ker sem tu prav poseben občutil krivičnost naše šole, ki otrokom jemlje, ne vem pod kakimi pravnimi in drugimi vidiki, jezik in možnost, da bi se tega jezika naučili.

Prepričan pa sem, da tinjski udeleženci niso vpijoči v puščavi, ampak se bojo po njih zgledovali še drugi. Najrajši bi vsem udeležencem zaklical: hvala, dali ste nam novega poguma!

Franc Wakounig

Zilk o sedanji šolski ureditvi

Naš tednik je objavil v številki z dne 5. julija 1984 v zvezi s prireditvijo „Dežela ob Dravi“ neresnične trditve o prosvetnem ministru dr. Zilk. Predsednik slovenskega prosvetnega društva „Srce“ v Dobrli vasi, Martin Wastl in tajnik Martin Pandl, sta zavrnila Tednikovo pisanje v pismu bralcev pod naslovom „Zakaj NT ne poroča objektivno?“ Uredništvo Našega tednika je dodalo temu pismu sledeči komentar: „V rubriki Našega tednika ‚Ob robu povedano‘, dne 5. julija 1984, ministra Zilka nismo kritizirali zaradi njegove odsotnosti. Kdor je članek pod naslovom ‚Ministrov molk‘ točno prebral, je moral spoznati, da je bila osnovna izjava sledeča: ‚Ministra Zilka pa smo pogrešali tudi kot javnega zagovornika skupne dvojezične šole. Saj je za šole pristojen in blahko vsaj v telegramu sporočil, da ima k temu vprašanju neko mnenje. Minister Zilk tega ni storil.‘ Uredništvo NT je slej ko prej mnenja, da mora minister za pouk zavzeti k vprašanju dvojezičnega šolstva svoje stališče.“

Neglede na to, da je zavzel minister dr. Zilk pri razgovoru s predstavniki kulturnega življenja koroških Slovencev v ožjem krogu v Tinjah k vprašanju manjšinskega šolstva pozitivno in v vsakem oziru konstruktivno stališče — kar je bilo znano tudi v uredništvu Našega tednika — bi dodal še sledečo ministrov izjavo, ki jo je objavil dunajski „Kurier“ dne 3. avgusta 1984. Naš tednik jo je do danes svojim bralcem zamočal. Poročevalka Ruth Pauli je vprašala ministra: „Was sagt der Minister zu einem von der FPÖ unterstützten Volksbegehren des Kärntner Heimatdienstes, der die slowenisch- und deutschsprachigen Schulkinder trennen will?“ Minister dr. Zilk je odgovoril: „Es ist der schlechteste Zeitpunkt, diese Frage im Vorfeld von Wahlen zu diskutieren. Persönlich glaube ich, daß die derzeitige Lösung die beste ist.“

Po ministru dr. Zilk je torej sedanja šolska ureditev na področju manjšinskega obveznega šolstva najboljša. S tem, da jo je Naš tednik svojim bralcem do danes zamočal, je dokazal, kako resno jemlje samega sebe, ko je odgovarjal še nedavno na pismo bralcev: „Uredništvo NT je slej ko prej mnenja, da mora minister za pouk zavzeti k vprašanju dvojezičnega šolstva svoje stališče.“ Zda j ga je zavzel, Tednik pa molči!“

Dr. Valentin Inzko

Geschätzter Rat der Kärntner Slowenen! Liebe Landsleute!

Durch Ihren Postwurf bezüglich Unterrichtsteilung wieder einmal auf unsere slowenischsprechenden Mitkärntner aufmerksam gemacht, erlauben Sie mir, meine Meinung kundzutun. Als so-

PISMA BRALCEV

nannter „Deutschkärntner“ im Norden Kärntens wohnend ist einem nicht immer die Möglichkeit geboten, sich auch mit seinen slowenischsprechenden Landsleuten einmal zusammenzusetzen und sich von Kärntner zu Kärntner im Gespräch zu finden.

Kürzlich erfolgte eine Begegnung unserer Landsleute (Kirchenchor Althofen) in Doberdob (Italien) mit einer slowenischsprechenden Sprachminderheit.

Abgesehen davon, daß wir mit einer Herzlichkeit ohnegleichen aufgenommen wurden (obwohl radikale Slowenischkärntner vor unserer Begegnung die Bevölkerung — Mitteilung vom dort ansässigen Pfarrer — auf die „slowenenfressenden Kärntner deutscher Sprache“ und ihre Unterdrückungsmethoden aufmerksam gemacht haben) und auch ein Gegenbesuch eingeplant ist, lernten wir in der relativ kurzen Zeit die Mentalität, ihre Liebe zu ihrem Volk, den Bräuchen und dem Gesang, ihre Schwermut, aber auch ihre Freude zum Leben kennen. Ich muß sagen, alle waren wir zutiefst beeindruckt.

Seither stehe ich mit meiner Einstellung zu den Slowenen auf einem anderen Standpunkt. Nicht abzusehen, was durch nationalistische Gesinnung, den Heimatdienst und radikale Gruppen bei den Kärntner Slowenen sowie im Ausland für nichtwiedergutzumachende Schäden an der Gemeinschaft beider Volksgruppen angerichtet werden. Würde die slowenische Sprache auch an den Schulen angeboten werden und würden allen Deutschkärntnern ein richtiges Bild ihrer slowenischen Mitkärntner vermittelt werden, was wäre dies für eine Bereicherung für unser Volk. Es scheinen tatsächlich viele auch zu vergessen, daß unsere Vorfahren auch den Slowenen angehört und sich diese Mentalität vielfältig, besonders im Lied, ausdrückt. Wie schön doch, die Gesänge unserer beider Volksgruppen zu hören.

Mit einem Vorurteil der Slowenischkärntner möchte ich auch noch aufräumen. Ich beispielsweise trage meinen Kärntneranzug aus Freude an der Tracht und wegen dem Zugehörigkeitsgefühl zu unserem schönen Land. Wenn radikalgesinnte Gruppen darin eine Provokation sehen, dann kann man nur mitleidig lächeln. Die schönen slowenischen Trachten sind es doch eher wert, bestaunt zu werden und sich an ihnen zu erfreuen, als darin eine Provokation bei ihrem Auftreten zu sehen.

Ralf Pichler, Hauptplatz 14, 9330 Treibach

Liebe Genossen

In der Beilage retourniere ich Ihnen Ihre Propagandaschrift. Es ist direkt angenehm zu le-

sen, wie der Bluthund und Deutschenhasser „nt“, jetzt, bei der Durchführung des Volksbegehrens, um Verständnis bettelt und sich hinter dem Kittel der Kirche verstecken muß.

Dem Starken wurden wohl die Zähne gezogen; ein derartiges Verhalten vom „nt“ sind wir nicht gewohnt.

Woher diese plötzliche Österreicherfreundlichkeit?

Man hat wohl vergessen, daß man erst kürzlich noch das geliebte Vaterland Österreich beschimpft und verleumdet hat.

Der Balkan beginnt tatsächlich schon in Klagenfurt und es wird höchste Zeit, daß hier klare Verhältnisse geschaffen werden.

Diese hysterischen Aktivitäten der ansonsten fanatisierten, bevölkerungsverhetzenden Lügenpropaganda kommunistischer Prägung, sind wirklich bemerkenswert.

Glück auf, Ihr

Lubomir Protic u. Familie,
Lagerstraße 7a, 9800 Spittal

Volksbefragung

In Ihrer Ausgabe vom 22. 8. d. J. kann jeder Österreicher, der nicht taub oder blind ist, der sich zur deutschen Muttersprache bekennt, erkennen, daß der Inhalt obiger Schrift durchaus nicht dem Sinn und Wesen eines Kärntners entspricht.

Waren es doch überwiegend jene treuen Kärntner mit ihrer „windischen Mundart“, jedoch keine gelernte slawisch Sprechende, die bei der Abstimmung im Jahre 1920 für ein ungeteiltes, freies Kärnten ihre Wahl abgegeben haben. Anmerkung: meine, vor einem Jahr verstorbene Gattin stammt aus dem „Windischen“, darum weiß ich es!

Noch hat die ältere Generation nicht vergessen, daß es ein Slawe (Serbe) war, der im Auftrage der gewinnsüchtigen, nachfolgenden Siegerstaaten, 1914 den Österreichischen Thronfolger ermordete, somit die Alleinschuldigen an beiden Weltkriegen sind.

Weiters weist die wahre Geschichtsschreibung nach, daß in der Zeit des frühen und auch späteren Mittelalters immer wieder die Slawen es waren, die mit Hilfe der Hunnen und Awaren in den Deutschen Sprachraum mit Gewalt eindringen und den Ansässigen Habe und Heimat raubten.

Dieser Versuch wird nun auch in der Neuzeit immer wieder fortgesetzt, zwar nicht mehr mit Kriegsgewalt, sondern in vorge-täuschter, friedliebender Kampf-methode.

So wird die, durch zur Schau tragende Gläubigkeit der Christlichen Lehre so mancher Katholische Würdenträger für den Verrat an unserer Kärntner Heimat (Deutschenhaß) gewonnen.

Durch die sprunghafte, ja mit Zwang erreichende Vermehrung slawischen Sprachgebrauches, wird ein Konflikt heraufbeschworen, der letzten Endes eine neuerliche Abstimmung erfordert, welche dann die Teilung unserer Heimat bekunden sollte.

Die heimat-treue Kärntner Bevölkerung hat es in unserer Zeit schon einmal erleben müssen, daß selbst Regierungsverantwortliche (Wiener) sich über den Abwehrkampf belustigten, weil diesen jeder Begriff an Heimatliebe fehlt, dies hat sich bis zum heutigen Tage nicht gebessert.

Ein Schlußwort:

Wenn auch manche uns verraten

das gibt uns noch mehr Kraft,
dann kämpfen wir als Soldaten
damit unsere Heimat nicht
auseinander klafft!

Für den Inhalt verantwortlich zeichnet

Peter Machne,
9772 Dellach/Drau 35

Opomba uredništva

Naš tednik in Slovenski vestnik sta prejšnji teden razposlala na vsa koroška gospodinjstva informacijski list v zvezi z gonjo KHD proti dvojezični šoli. Na ta info-list smo prejeli tri pisma bralcev, ki jih na tem mestu tudi objavljamo.

Razveselili smo se pisma gospoda Pichlerja iz Treibacha, ki se trudi za odpravo predsodkov do naše narodne skupnosti in ki resno išče mirno sožitje med obema narodoma na Koroškem.

Obe negativni reakciji pa jasno dokazujeta, da je Naš tednik v svoji zadnji številki s svojim glavnim člankom „Heimatdienst in veliki argumentacijski stiski“ zadel v črno. Oba pisca sta živi prič, da lahko KHD nagovori samo ljudi, ki imajo — milo rečeno — zmešane pojme. Treba pa je tudi poudariti, da so ravno taki ljudje v prvi vrsti žrtve zloglasne propagande Heimatdienst, ki v resnici ne dopušča, da bi se „domovini zvesti“ Korošci odkrito potrudili za resen pogovor s Slovenci.

Kot smo lahko pri uradu za prijave v Špitalu zvedeli, osebe z imenom Lubomir Protič sploh ni. Imamo mar opravka z nemiskonacionalnim avtorjem pisma bralca, ki se skriva za slovanskim imenom, ker bi rad s tem dokazal, da so celó koroški Slovenci na strani KHD? Ubogi zagovorniki referendum, ki se morajo posluževati takih trikov...

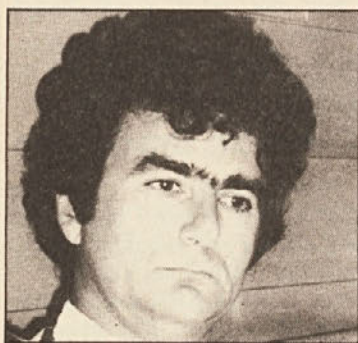
VAŠA DOMAČA
TRGOVINA
ZADRUGA
PLIBERK

N A Š

Janko Ferk se je pogovarjal z znanstvenikom, filozofom in literatom dr. Wilhelmom Heiligerjem o literaturi in politiki.

G O S T

Referendum bi bil zanimiv predvsem za psihiatre

NT: Dragi Wilhelm Heiliger, rojen si v slovenskem Ljutomeru, študiral si v Jugoslaviji, Avstriji, Nemčiji, Angliji in Ameriki, kjer živiš! Tvoje stroke so literatura, filozofija in politika.

Trenutno se nahajaš v Celovcu, prej si potoval z družino po Evropi. Kaj te je prav v teh dneh privelo v Celovec?

Heiliger: V Celovec sem prišel predvsem zaradi tega, ker pripravljamo izdajo antologije sodobne slovenske lirike v nemškem prevodu. Tu se pogovarjam z Mohorjevo založbo, da bi knjigo izdali v koprodukciji z mariborsko založbo Obzorja in z neko založbo v Zvezni republiki Nemčiji. To je eden izmed razlogov, zakaj sem spet prišel v Celovec, sicer pa nadaljujem svoje potovanje še v Slovenijo in nato se šele vrnem v Kalifornijo.

NT: Bi lahko o koprodukciji teh dveh slovenskih založb kaj povedal?

Heiliger: Zanimivo je gotovo to, da so stroški tiska v Jugoslaviji zelo ugodni, če jih primerjaš z avstrijskimi. Po drugi strani pa je gotovo tudi zanimivo, da se odnosi razširijo in da se razširi tudi sodelovanje med slovenskimi založbami in založbami oziroma inštitucijami koroških Slovencev.

NT: Založbi, Mohorjeva in Obzorja, mislita tudi na koprodukcijo z neko zveznonemško založbo.

Heiliger: Doslej sem poslal rokopis dvema založbama, in sicer Herderju v Berlinu in Neukirchnerju v Düsseldorfu, ki se zelo zanimata za to antologijo in za koprodukcijo. K temu pa še pride interes vzhodnonemške založbe Volk und Welt.

Dr. Wilhelm Heiliger, rojen je bil 12. septembra 1944 v Ljutomeru v Sloveniji, je po materi Slovenec, po očetu Nemec, po nazoru pa gotovo svetovljan, saj je živel že v številnih državah Evrope, zdaj pa je že nekaj let z družino v kalifornijskem San Franciscu.

Dr. Heiliger je študiral v Jugoslaviji, Avstriji, Nemčiji, Angliji in Ameriki jezike, filozofijo in politične vede. Disertiral je leta 1970 na temo „Nostalgija pri Ivanu Cankarju“. Kot politolog dela na Stanford University in se bavi predvsem z vprašanji politike vesolja. Njegove politične komentarje oddajajo zveznonemške radio-televizijske postaje. Heiliger je napisal in prevedel štiri knjige, posebno pa se zanima za slovensko literaturo. Njegova žena Linda je univerzitetna profesorica za fotografijo, sin Jonathan pa še obiskuje osnovno šolo.

V doglednem času bo Mohorjeva založba v koprodukciji z mariborsko založbo Obzorja izdala njegovo antologijo sodobne slovenske lirike.

NT: Kakšni so izgledi za sodelovanje z nemško založbo?

Heiliger: Izgledi so zelo pozitivni in upam, da bo knjiga izšla v začetku prihodnjega leta.

NT: Z vodjo Mohorjeve založbe, dipl. inž. Kattinigom, si v dogovoru tudi še za drugo knjigo.

Heiliger: Prevedel sem zbor Kosovelovih „Integralov“ in to v ameriško-angličino. Želel bi, da bi ta rokopis izšel dvojezično, se pravi slovensko-angleško. Tudi glede tega se pogovarjam z Mohorjevo, ki bi knjigo lahko razširila po angleško govorečem področju.

NT: Že prej si prevajal slovensko poezijo. Bi povedal, koga si prevedel in kje so knjige izšle?

Heiliger: Prevedel sem Kosovelove „Integrale“ v nemščino. Knjiga je leta 1967 izšla v Münchenu založbi dr. Troffenig, nato sem prevedel izbor Kocbekovih pesmi v nemški knjigi, ki je izšla leta 1978 pri založbi Christoph Gaucke v Hannoveru-Mündenu.

To so zgolj prevodi poezije. Že prej pa sem prevajal tudi iz nemščine v slovensčino, in sicer filozofske tekste Friedricha Nietzscheja, Martina Heideggerja in Karla Jaspersa.

NT: Kocbekovi knjigi je napisal predgovor Nobelovec Heinrich Böll. Kako je prišlo do tega?

Heiliger: Heinricha Bölla sem spoznal v zvezi z Edvardom Kocbekom. Lahko rečem, da sva se dobro poznala in je bil tudi Edvard Kocbek dober prijatelj Heinricha Bölla. Osebno sva se pogovarjala o izdaji Kocbekovih knjig v Zvezni republiki Nemčiji, vendar je to zaradi finančnih razlogov zelo težka stvar, kajti profitabilnost je prvi kriterij za nemške založnike. Vsekakor je privolil, da sem v svojem izboru objavil uvodno besedo, ki jo je napisal že predtem, v zvezi s tisto Kocbekovo afero v Ljubljani.

NT: To niso edine knjige, ki si jih izdal. Katere so še izšle?

Heiliger: V prevodu sem izdal knjigo Primoža Kozaka o Sloveniji. To je ilustrirana knjiga z različnimi barvnimi reprodukcijami. Knjigo je izdala Jugoslovanska revija v Beogradu. Nadalje sem uredil in prevedel knjigo o jugoslovanskem tisku z naslovom „Kreuz und quer durch die jugoslawische Presse“. To knjigo je izdalo „Delo“ v Ljubljani, in sicer leta 1970. To so zgolj prevodi, ki so pa tudi izšli v revijah kot so to „Akzente“ v Münchnu in „Poetry International“ v Združenih državah Amerike. Objavil sem še svojo disertacijo „Nostalgija pri Ivanu Cankarju“, ki je izšla leta 1972 v Londonu in je na-

letela predvsem v Združenih državah in v Kanadi na zelo ugoden odmev.

To so zgolj literarna dela. Ukvarjam pa se tudi z mednarodno politiko...

NT: ... nisi samo posrednik literature. Delaš kot znanstvenik na Stanford University v San Franciscu v Kaliforniji. Pri katerih projektih trenutno sodeluješ in kaj je za te aktualno?

Heiliger: V preteklosti sem objavil štiri knjige o mednarodni politiki, specifično o Sovjetski zvezi in Kitajski. Tudi na tem področju sem dobil zelo ugodne ocene v mednarodnem znanstvenem tisku.

Pišem pa tudi politične komentarje za razne mednarodne revije in radio-televizijske postaje v Evropi.

Trenutno se posvečam v glavnem mednemškemu vprašanju in tu specifično projektu, v katerem raziskujem problematiko mednemških odnosov z vidika vesolja. Ta problematika je sedaj že stara štirideset let in mislim, da bi bilo dobro razčistiti te povojne politične odnose. S tem bi se politična napetost v srednji Evropi znormalizirala in znevalizirala.

NT: Baviš se s kulturo, si politik, in filozof, zato bi te rad vprašal, kaj misliš o referendumu koroškega hajmatdinstina, ki bi naj onemogočal dvojezični pouk?

Heiliger: Organizacija kot hajmatdinst je po mojem mnenju shifofrena, njeni koncepti so popolnoma anarhični in je za normalnega človeka zelo težko doumeti, da sploh pride do takih psihopatskih spopadov kot je recimo ta referendum.

Mislim pa tudi, da bi ta problem bil zanimiv za kakšnega psihologa ali psihiatra, ki bi to problematiko analiziral iz psihološkega vidika, kajti celotno stanje je dejansko absurd in ni racionalnega razloga oziroma racionalne razložitve, da sploh pride do takih nenormalnih in nečloveških pojavov. Zato pravim, da bi bilo dobro, da bi tu na Koroškem posebna skupina psihologov znanstveno razčistila ta problem.

NT: Prav lepa hvala za pogovor!

Študija, OBIRJA o zaščiti okolja

Dne 23. avgusta 1984 je poslovodja tovarne Obir, dipl. inž. Feliks Wieser predal dež. sv. Maxu Rauscherju obsežno študijo o zaščiti okolja, ki jo je OBIR izdelala na lastno pobudo. Dež. sv. Rauscher se je zahvalil za študijo in poudaril svoje veselje, da tovarna celuloze OBIR zaščito okolja jemlje resno.

Nadalje je zastopnikom tovarne zagotovil, da bojo dobili od deželne vlade isto podporo za zaščitne ukrepe kot ostala podjetja. Avtor študije je Rebrčan Karl H. Haller in je bila izdelana pod vodstvom univ. prof. dr. dipl. inž. Helmuta Starka.

Dež. sv. Maxa Rauscherja je poslovodja dipl. inž. Feliks Wieser povabil na slavlje, ki bo 7. septembra 1984 ob priliki pete obletnice tovarne celuloze OBIR na Rebrci.

Velikovška izdaja „Pliberškega časopisa“

Ta teden je EL Pliberk izdala posebno obširno izdajo svojega glasila „Pliberški časopis/Bleiburger Zeitung“. 14.000 izvodov so marljivi pliberški žurnalisti razposlali na vsa gospodinjstva v okraju Velikovec. Časopis obsega 36 strani in je predvsem posvečen največjemu podjunskega ljudskemu prazniku — pliberškemu jorku. Nadalje predstavlja PČ delo samostojnih občinskih odborov v velikovškem okraju, program in glavna velikovška kandidata KEL za deželnozbornostne volitve 30. septembra 1984 ter druge zanimive dogodke. Tudi tisti, ki imajo srečo, pridejo na svoj račun: to garantira bogat srečolov „Pliberškega časopisa“. Našim pliberškim kolegom k zares bogatemu občinskemu listu iskreno čestitamo in jim pri njihovem pomembnem delu tudi za bodoče želimo obilo uspeha!

Pliberški časopis **Bleiburger Zeitung**

591. BLEIBURGER WIESENMARKT
PLIBERŠKI SEJEM NA TRAVNKU

30. 9. 1984

Liubo Eltern!
Najz. Svar
Charmant
Mehrer Lere Kinder
zum zwisprachigen
Betreiber: 88!

Dragi starši!
Postžite se
pravico staršev:
Prijetje Vaso otroku
v dopolnjevanju
poslu!

Župnik Avguštin Čebul 75-letnik:

„Pri sinodi so nas morali upoštevati“

Pisati članek o šentlenartskem župniku Avguštinu Čebulu je na prvi pogled bolj podobno nošenju vode v Dravo. A prav zato, ker je ta duhovniška osebnost tako znana in rekel bi tako osrednja, za katere grčavo zunanostjo se skriva mehka duša duhovnika in umetnika, ki te dni praznuje svojo 75-letnico, so te vrstice upravičene.

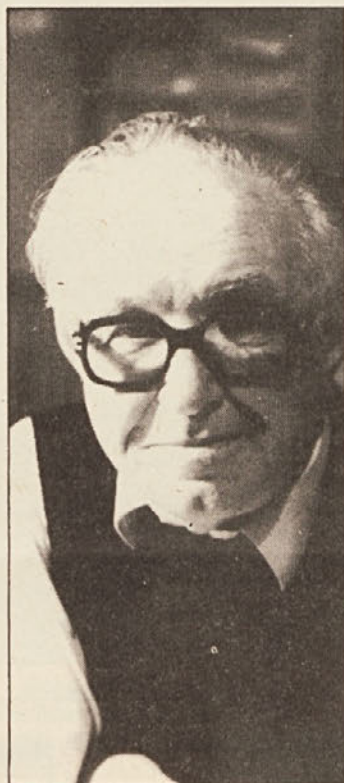
Čebul, rodil se je 23. avgusta 1909 pri Pašovniku v Šmihelu, je že v rani mladosti okusil ubožnost podjunske bajte, kjer je mati zaradi očetove smrti pri Odesi med prvo svetovno vojno morala spraviti kar sedem otrok h kruhu.

Kljub temu, da je bila hiša revna, so dali mladega Avguština v gimnazijo, „ker je bil fant pripraven“, kot Čebul sam pravi. Čeprav edini Slovenec v razredu, ki ga nekateri sošolci kaznujejo zaradi tega tako, da z njim enostavno ne govorijo, mladi Šmihelčan kaj kmalu vse prekosi v znanju in jim celo pomaga pri učenju.

Ta ukaželjnost botruje tudi njegovemu študiju na rimski Gregorijani, kamor se odloči, ker ne sme študirati teologije v Ljubljani, v Celovcu je pa noče.

V Rimu, tečaja sta Gregorijana in Germanicum, si Čebul razširja svoje obzorje, tu spozna ljudi, med njimi mnogo poznejših škofov in celo kardinalov, preživi svoja najlepša leta. Skoraj bi rekel, da prav v tem času korenini njegovo odklanjanje vseh nazivov in častnih titul.

Po vrnitvi domov, posvečen je bil v Rimu in tam bral tudi novo mašo, pride kot kaplan v Železno Kaplo, kjer je župnik Aleš Zechner, dr. Janko Hornböck in poznejša dahavska žrtev Anton Kutej, pa kaplana. Tu zbolil in mora na okrevanje v Freiburg. Po vrnitvi prevzame prvič faro Št. Lenart pri sedmih studencih. 6. aprila 1941, na dan, ko Hitlerjeva Nemčija napade Jugoslavijo, ga skupno z drugimi slovenskimi duhovniki zapre Gestapo. V avtu, ki je prišel po Čebula, je že sedel ziljskobistriški župnik Anton Kuchling. Čebulu gestapovec pove, da mora „kriegsbedingt“ v ječo, kjer sreča podgorjanskega župnika Hornböcka, Ulbinga iz Skočidola, Mikulo z Brda, Ogrisa iz Loč in Dobernika iz Rožeka. Prvo noč v ječi, vržen

v samico, je Čebul spal kot že dolgo ne, „ker si človek nekje čisto po nedolžnem in ker me nobena reč ni težila“. Izpuščen konec aprila, je bil Čebul pregnan v faro Berg im Drautal, pozneje pa v dolino Mele. „Kriegsbedingt“ mu je bila vrnitev na južno Koroško, kot vsem ostalim slovenskim duhovnikom, strogo prepovedana.

Čebul je o teh letih pregnanstva dejal, da so nemški farani pregnane slovenske duhovnike imeli zato tako radi, „ker smo bili ljudski in manj gospodje“. Povezanost slovenskega duhovnika z ljudstvom se je pokazala tudi tu.

Konec vojne se je spet vrnil na svojo faro, a že decembra 1945 je od nje vzel slovo.

Postaje so bile Pliberk, Kotmara vas, ordinariat in štiri leta Šmiklavž ob Dravi, od koder je maja 1953, po smrti župnika Starca, v tretje prišel v Št. Lenart. Merodaj-

no je Čebul kot zastopnik slovenskih vernikov sodeloval pri sinodalnih pogovorih. „Slovenci smo se postavili in so nas respektirali,“ je dejal in mi povedal, kako je nastopil v nekem zborovanju, ko so se navzoči smejali dr. Inzku, ker je govoril slovensko. Pobaral sem jih, če so te bore slovenske besede onesnažile ta prostor. Od samega sramu so utihnili! Čebul je vodil liturgični krožek.

Dolgo že je Čebul odbornik Mohorjeve družbe, vrsto let je pisal za Nedeljo, predsednik je Sodalitete, združenja slovenskih duhovnikov na Koroškem („za to nas nemškogovoreči duhovniki zavidajo“) in za celovški radio je imel več kot 100 duhovnih nagovorov.

Sploh, in nato je Čebul ponosen, je on bil prvi slovenski duhovnik, ki je po vojni govoril v slovenskem radiu. To je bilo za Veliko noč 1946 „in skupno z dr. Tischlerjem sva govorila po radiu. Po 25 letih sem ta govor ponovil“.

Manj znano, a zato nič manj pomembno je Čebulov slikarjenje. Največ motivov je nabral ob Dravi, slikal je v dopustih in v senci Dobrača so slike dobivale svojo dokončno podobo. Štiri razstave v Gorici, Mohorjevi (te razstave se je udeležil tudi tedanji deželni glavar Wedenig, s katerim se je Čebul pogovarjal samo slovensko), v celovški hiši umetnikov in v Tinjah — zgovorno pričajo, da bi Čebul tudi kot slikar naredil svojo „kariero“.

Tam, kjer prometni trušci in industrijski obrati bolj in bolj šumijo in kjer se naša govorica na žalost bolj in bolj umika v zatišje, dela in „drži svojo linijo“ Avguštin Čebul. Da jo bo še dolgo! Ob njegovi petinsemdesetletnici mu kličemo še na mnogo leta in mu želimo skorajšnje okrevanje.

Franc Wakounig

Modestov dom odpira vrata

● Družba sv. Mohorja je zgradila v Celovcu v bližini Slovenske gimnazije nov dom za dijake, vajence in študente. Dom bo odprt za začetek šolskega leta 1984/85. Še so možne prijave.

● Na razpolago so eno-, dvo- in triposteljne sobe z vso sanitarno opremo. Za oblikovanje prostega časa so v domu na razpolago: telovadnica, glasbene sobe, velika dvorana za kulturno in pevsko udejstvovanje, klubska soba, prostor za namizni tenis ter lastna športna igrišča.

● V šolskem letu 1984/85 znaša mesečnina za nižje razrede 2145,— šil., za višje razrede pa 2255,— šil. (v cenah je že vključen vrednostni davek (Mehrwertsteuer) za celotno preskrbo in prenočišče.

● Za študente in visokošolce znaša mesečnina za enoposteljne sobe 1320,— šil. in 1210,— šil. za dvoposteljne. Tudi v teh cenah je že vključen vrednostni davek.

Enkrat letno se doplača 800,— šil. za kurjavo.

● V domu je možno tudi poldnevno bivanje dijakov in vajencev (kosilo in pomoč pri učenju).

● Socialno potrebnim dijakom nudimo finančno podporo.

● Vzgojno delo opravljajo redovniki-salezijanci (že od leta 1957 naprej).

● Vzgoja v Modestovem domu hoče zgraditi celostnega človeka: mladi naj bi postali dobri kristjani, zavedni pripadniki slovenske narodne skupnosti na Koroškem in pošteni državljani.

Starši, gotovo vam ti cilji mnogo pomenijo, zato nam lahko zaupate svoje sinove.

Prijave sprejemamo na naslov:

● MOHORJEVA, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt/Celovec, osebno oz. pismeno ali telefonično na številko (0 42 22) 56 5 15 - 13 ali

● MODESTOV DOM, Dr.-Richard-Canavalgasse 114, 9020 Klagenfurt/Celovec, tel.: (0 42 22) 36 6 22.

(Od 3. septembra naprej velja samo naslov novega doma, torej ne več Marijanišča.)

Lambert Hribernik umrl

V torek, 21. avgusta t. l., nas je Lambert Hribernik, pd. Hajnž nepričakovano v 67. letu starosti za vedno zapustil. Daljša težka bolezen se ni dala več ozdraviti in tako smo zgubili soseda ter prijatelja, ki je bil zaradi svojega nadvse prijaznega značaja pri vseh zelo priljubljen.

Rajni pa ni bil samo priljubljen sosed, bil je predvsem tudi pravi narodnjak: kot takšen je bil zvest član domačega slovenskega prosvetnega društva in je v vsakem oziru podpiral ljudi in ustanove, o katerih je dobro vedel, da se resno

zavzemajo za dobrobit našega naroda.

Blagega pokojnika je v petek, 24. avgusta, lepa množica sorodnikov, sosedov in znancev pospremila na radiško pokopališče k zadnjemu počitku. Pogrebne obrede je opravil domači župnik č. g. Ludvik Jank, domači pevci pa so mu v slovo zapeli pri mrtvašnici, med sv. mašo in ob grobu.

Naj se Hajnžev oče v miru spočijejo! Žalujočim sorodnikom, zlasti vdovi Mariji ter otrokom Marici, Bertiju, Toniju, Aniji, Bernardki, Hildi, Jožici in Miliji pa velja naše iskreno sožalje.

Zahvala

Ob izgubi svojega ljubega moža in dobrega očeta

g. Lamberta Hribernika

se prav prisrčno zahvalujemo za sočutje in veliko udeležbo pri pogrebu. Zahvala velja č. g. župniku Ludoviku Janku, ki je opravil pogrebne obrede, cerkvenim pevcem za občuteno petje, sosedom za pomoč in vsem, ki so darovali v smislu rajnega za cerkev in sv. maše. Posebno pa se zahvalujemo vsem onim, ki so molili za dušni blagor pokojnega.

Družina Hribernik,
p. d. Hajnž — Radiše

**NA DOPUST V
ČRNO GORO Z**

nt
naš tednik

podrobnejše informacije dobite
na uredništvu NAŠEGA TEDNIKA
tel.: 0 42 22 / 51 25 28 - 21

CARTRANS

naročila sprejema turistična
agencija CARTRANS
tel.: 0 42 22 / 51 26 80

Kdaj: od 5. do 12. oktobra 1984

Kje: Slovenska plaža v Budvi, ki je biser črnogorske obale in najznamenitejši turistični center tega dela jugoslovanske obale. Stanovali bomo v enonadstropnih hišah, ki so povezane med sabo z malimi ulicami, ki peljejo vse na glavno cesto „korzo“, ob kateri se vrstijo prodajalne suvenirjev, butike, samopostrežnice, kavarne, restavracije, aperitiv-bari, cvetličarne, trafike in seveda banke, frizerski saloni, čistilnice, ambulanta idr.

Vse sobe in apartmani so samo 30 do 150 metrov oddaljeni od plaže in imajo kopalnico in WC ter telefon. Večina sob in apartmanov ima teraso v patio-stilu in balkon. Na glavnem trgu in ob bazenih s površino 1000 m² so zvečer razne kulturne in folklorne prireditve. Na plaži in poletni terasi je vsak večer ples. Urejena plaža s finim pes-

kom je opremljena s sončniki. Za rekreacijo na vodi so na razpolago: sandolini, surf-deske, jadrnice, motorni čolni, smuči idr. Za športnike med Vami so na razpolago: univerzalno igrišče za igre z žogo, boccia-proga, rekreacijska steza, 10 miz za namizni tenis, pikado in 10 teniških igrišč.

Ponudba vsebuje: Polni penzion v naselju „Slovenska plaža“, prevoz z avtobusom iz Celovca v Ljubljano in nazaj, polet iz Ljubljane v Dubrovnik in nazaj, transfer iz Dubrovnika v Budvo in nazaj.

Spremljata: Zastopnik Našega tednika oz. zastopnik turistične agencije CARTRANS.

Cena: aranžma znaša samo 2980,— šil. na osebo, doplačilo za enoposteljno sobo 400,— šil.

Retorični seminar v Tinjah

Drugi člen pravil Koroške dijaške zveze nam nalaga dolžnost, da mlade koroške Slovence usposabljam o izpopolnjevanjem njihove izobrazbe za delo v naši narodni skupnosti. Po tem naročilu smo se zbrali mladinci 28. in 29. julija in 10. ter 19. avgusta v Tinjskem domu, kjer smo imeli retorični seminar. Vodja tega tečaja je bil bivši član KDZ Miha Zablatnik, ki je svojo nalogo z veliko potrpežljivostjo in vnemo izvrševal. Bil je to pravi tečaj za življenje. Učili smo se diskutiranja, uveljavljanja v skupini in pripravljanja govorov.

Zavedati se moramo, da moramo prav posebno mladinci nemškogovoreče

prepričati in informirati o našem problemu. Spoznati moramo, da ne moremo priti z nasiljem, temveč le s pogovori in z diskutiranjem do svojega cilja.

Škoda, da se je tega seminarja udeležila le majhna peščica mladincev. Očividno se nekateri člani KDZ ne zavedajo pomembnosti takih retoričnih vaj. Prepričana sem, da je retorika v korist vsakemu posamezniku, poleg tega pa se bi naša organizacija z mladino, ki je izobražena v diskutiranju in pogovarjanju, prav gotovo spet okrepila. Zaradi tega upam, da se bo pri naslednjem retoričnem seminarju zbralo več članov KDZ.

„Koroški večer“ v Vuze- nici z mladimi umetniki

Konec prejšnjega tedna se je lepo število mladih iz Koroške, Porabja in radeljske občine v Vuzenici zbralo, da bi v okviru „14. koroške likovne kolonije mladih v Vuzenici“ likovno ustvarjali.

Številnim kulturnim organizacijam, ki pospešujejo to likovno kolonijo, je tudi letos uspelo zbrati mladino iz treh dežel in dobiti materialna sredstva za uspešen potek srečanja. Mladi ustvarjalci so ves teden gostje pri družinah na Muti in v Vuzenici.

Kot že omenjeno, je likovno ustvarjanje glavni razlog, zaradi katerega prihajajo mladi v Vuzenico.

Tam imajo možnost, da pod pedagoškim vodstvom ter ob svobodni izbiri tehnike, formata in papirja izražajo svoja doživetja, občutke in vtise na papirju, platnu, keramiki ali kakšnem drugem materialu. Ves teden pa ustvarjajo z mladimi tudi znani umetniki.

Na koroškem večeru zadnjo soboto, 26. avgusta, je bil na sporedu prikaz dvojezičnosti na Koroškem. Teodor Domej je spregovoril o šolski problematiki, za kulturni spored pa so poskrbeli otroški pevski zbor SPD „Danica“ iz Št. Vida v Podjuni. Večera se je udeležil tudi osrednji tajnik NSKS Franc Wedenig.

Radiše: tekma koscev

V nedeljo, dne 12. avgusta, so se v olimpijskem duhu pri Lipšu v Kozju pomerili kosci v svoji stroki. Tekmovalo je 23 koscev v štirih skupinah. V splošni skupini je zmagal Milan Hribnik, v skupini starejših (nad 50 let) pa njegov oče Hanzi, pd. Boštjan, ki je letos očividno koso boljše nabrusil in premagal dolgoletnega abonmaza govalca v tej skupini Jerneja Lampichlerja. V ženski skupini se je uvrstila na prvo mesto Rozalija Kogoj iz Železne Kaple, naj-

boljša domačinka je zopet postala Angela Pisjak. Najboljši čas dneva si je prikosil Herbert Kogoj in bil seveda tudi najboljši v skupini gostov.

Ob koncu tekme se je predsednik SPD „Radiše“ zahvalil vsem koscem za udeležbo; vse navijače in tekmece pa je povabil še na zabavo na prostem. Nato je Danica Pichler še prinesla harmoniko in ljudje so se ob domačih melodijah, jedači in pijači sprostiti od vsakdanjega dela.

Sramota: Wagner bo govoril na Ulrichsbergu

Zloglasna „Ulrichsberggemeinschaft“ letos praznuje svojo petindvajsetletnico. Od udeležencev njihovih srečanj na Ulrichsbergu vsako leto slišiš, da koncentracijskih taborišč nikdar ni bilo, da je bil Hitler pošten mož, da za množične usmrtitve Židov ni dokazov in da se naj Slovenci spravijo kam drugam. Na rjavih oblekah se bleščijo kljukasti križi, avstrijska policija pa vse to mirno opazuje.

Te nebovpijoče laži in ta gromozanska neumnost zado-stujeta, da človeku stoje lasje pokonci. Ni res, da so to le stari povelečevalci Hitlerja, ki bojo kmalu umrli, tudi lepo število mladine se zbira na Ulrichsbergu. Ferarri in Knafi sta že nastopala na Ulrichsbergu kot slavnostna govornika in sta s tem pokazala, da na Koroškem veje drug veter: tu je velenemški duh še živ in fašizem vsakdana poganja čudne cvetove.

Dovolj sramota je že, če se podata vodji dveh v koroškem deželnem zboru zastopanih demokratičnih (?) strank na romanje pod skritim znamenjem kljukastega križa. Pride pa še huje: letošnji slavnostni govornik na Ulrichsbergu je sam deželni glavar, Leopold Wagner.

Pred štiridesetimi leti so socialisti umirali v koncentracijskih taboriščih. Wagner je socialist in bo govoril pred ljudmi, ki trdijo, da se to nikoli ni zgodilo. Wagner je avstrijski deželni glavar in bo govoril pred ljudmi, ki Avstrije ne priznavajo. Wagner je demokrat in bo govoril pred ljudmi, ki si žele novega Hitlerja. Wagner je deželni glavar tudi za Slovence in bo govoril pred ljudmi, ki nas nikoli niso tolerirali. Ali si to lahko še dovoli?

Če so socialisti socialisti, bi moral biti to vzrok zanje, da ga izključijo iz stranke. Če smo Korošci demokrati, ga zato ne bomo podpirali. In če je Wagner sam količjak pameten, ne bo šel na Ulrichsberg.

Gospa Nežka Zollbauer iz Globasnice praznuje te dni svojo 80-letnico. Iskreno čestitamo!

Martin Mikel, po domače Kučnikov oče, iz Zgornjih Rut na Radišah praznuje te dni svoj 75. rojstni dan. Čestitamo!

V Dolni vasi pri Šmarjeti praznuje Margareta Woschitz, po domače Pestrčova mama 70-letnico. Iskreno čestitamo!

Svoj 55. rojstni dan je na Bajdišah praznoval Hanzi Kelich. Iskreno čestitamo!

Na Radišah sta si obljubila večno zvestobo Margareta Mikel in ženin Gregor. Številnim čestitkam se pridružita tudi Katoliška mladina in Naš tednik.

Veronika Kulmež in ženin Peter sta se poročila zadnjo soboto na Suhi. Čestitamo!

Mirjami in dr. Miranu Zwitterju iz Celovca se je rodil sin Dejan. Čestitamo!

Zvesta bralka Našega tednika ter mati znane Črčejeve družine na Blatu, gospa Roza Kumer praznuje te dni svoj 70. rojstni dan. Slavljenci, ki jo poznamo kot čvrsto in veselo ženo, želimo obilo božjega blagoslova ter, da bi še dolgo stala ob strani svojim sinovom z družinami. Iskrenim čestitkam NT se pridružujejo tudi njeni vnuki in vnukinje, ki jo imajo še posebno radi.

ISČEM kmetijo na južnem Koroškem v zakup (Pacht) ali dosmrtno rento (Leibrente). Tel.: (0 42 54) 28 53.

KUPIM trda drva ali jih sam napravim. Javite se, prosim, pod telefonsko številko (0 42 22) 51 25 28-21.

ISČEMO za Zadrugo-Market v Kotmari vasi kvalificiranega prodajalca. Znanje obeh deželnih jezikov, obvladanje računovodstva in kalkulacij so predpogoji.

Prošnje z življenjepisom stavite na Posojilnico Bilčovs/Kotmara vas, 9072 Bilčovs 33, Tel. (0 42 28) 22 25

Dr. Apovnik je že leta 1975 kandidiral na prvem mestu Koroške enotne liste (KEL). Le nekaj glasov je tedaj manjkalo in dr. Apovnik bi zastopal koroške Slovence v deželni zboru. Koroške politične stranke so se zavedale „nevarnosti“, da bi KEL pri naslednjih volitvah le dobila mandat, in so Koroško razdelili na štiri volilna okrožja.

Letos kandidira KEL skupno z Alternativno listo. Dr. Apovnik kandidira v volilnem okrožju Velikovec na drugem mestu. Že leta sodeluje dr. Apovnik v oddelku za kulturo pri koroški deželni vladi in kot tak se bavi s problemi slovenske kulture. Kulturna politika je tudi jedro pogovora med dr. Apovnikom in Našim tednikom. Pogovor sta vodila Heidi Stingler in Rihard Grlic.

Večinske stranke bodo

morale program KEL/ALK upotevati

Naš tednik: Koroška enotna lista (KEL) kandidira letos skupno s koroškimi alternativci. V čem vidite pomen samostojnega vollnega nastopa, oz. koalicije z Alternativno listo?

Dr. Apovnik: Važna je kontinuiteta naših volilnih nastopov. Volilce ne smemo zbegati, temveč jim nuditi pravo alternativo. Zavedati se namreč moramo, da večinske stranke ne zastopajo interesov koroških Slovencev. Poleg slovenskih osrednjih organizacij je KEL edina sila, ki se zavzema za slovenski narod na Koroškem. Zaradi tega je naš nastop koristen in potreben.

Koalicija z ALK je logična posledica politike odpiranja napram nemškogovorečim sodeželanom, ki jo je KEL že od začetka naprej zasledovala. Že leta 1975 in 1979 so za KEL kandidirali nemški demokrati.

Naš tednik: Kakšne cilje oziora perspektive imata KEL in ALK?

Dr. Apovnik: Vizija je, da bi nekoč zlomili monopol koroških etabliranih političnih strank. Važno je, da dobijo okrnele politične strukture nove impulze od gibanj kot sta KEL in ALK. Alternativno listo pa ne smemo pojmovati zgolj kot stranko, temveč kot gibanje, ki ima vse možnosti, da se bo še razvilo.

Naš tednik: Kakšen je program koalicije KEL/ALK?

Dr. Apovnik: Vsaka stranka ima svoj specifičen program. Poleg tega pa imamo tudi skupen političen program. Omeni-

ti je treba, da so programi dobro premišljeni, široki in se ne osredotočijo le na specifične probleme koroških Slovencev. Zastopamo skupne interese obeh narodov na Koroškem.

Naš tednik: To se pravi, da želite približevanje obeh narodov. Na kulturnem področju imamo prireditve kot „Dober večer sosed“, s pomočjo katerih se naj Korošci obeh jezиков bolje spoznajo. Ima KEL še dodatne predloge?

Dr. Apovnik: Prireditve kot „Dober večer sosed“ bo treba še naprej forsirati. Poleg petja pa bi morali koroški Slovenci tudi z drugimi kulturnimi obli-

Pogovarjali smo se z dv. sv. dr. Pavletom Apovnikom, ki v velikovškem okraju kandidira za KEL/ALK na 2. mestu.

kami iti med nemškogovoreče Korošce. Predvsem mislim na razstave slovenskih umetnikov in na knjižno produkcijo koroških Slovencev. Organizirali bi lahko „Teden koroških Slovencev“ v kakšnem nemškogovorečem kraju, kjer bi lahko predstavili našo kulturo in narodno problematiko.

Naš tednik: Opazimo, da dobijo slovenska društva razporeno nizko finančno podporo od dežele. Za kulturno dejav-

nost pa vsako društvo potrebuje denar. Kako bi lahko ta problem rešili?

Dr. Apovnik: Dežela mora dati našim društvom višje podpore. Problem vidim predvsem v financiranju dolgoročnih projektov, kot so razna raziskovanja, ureditev društvenih prostorov in podobno. Zaradi tega zahteva KEL slovenski kulturni sklad. Idejo je nekoč sprožil dr. Kirchschräger. Država, oziroma dežela bi dala koroškimi Slovincem določeno vsoto denarja za njihovo kulturno dejavnost. Denar bi koroški Slovenci upravljali sami. S tem bi lahko koroški Slovenci dobili gotovo kulturno avtonomijo.

Naš tednik: Ali bi s tem ne bila povezana nevarnost, da bi stranke lahko močneje vplivale na našo politiko, na primer bi lahko rekly, če ne vstopite v sosvete, bomo vam denar za kulturni sklad črtali?

Dr. Apovnik: Seveda dežela oziroma država ne smeta staviti kakšnih pogojev. Sicer bi lahko zvezni kancler ali pri-

stojno ministrstvo nadzorovalo, kam pride denar, drugače bi pa za kulturni sklad bili sami pristojni.

Naš tednik: Morda pa dežela daje našim kulturnim društvom zaradi tega nižje podpore, ker se le bavimo s takozvano „ljudsko kulturo“.

Dr. Apovnik: KEL se že leta bori proti poniževanju „ljudske kulture“. Mnenja smo, da dežela ne sme zapostavljati določenih kulturnih oblik. Ne gre, da dežela forsira mestno gledališče na račun krajevnih

društev. „Ljudsko kulturo“ moramo prav tako ceniti kot takozvano „visoko“ kulturo.

Naš tednik: A ne mislite, da bi morali na kulturnem področju stopiti kakšen korak naprej?

Dr. Apovnik: Na vsak način moramo razširiti kulturno dejavnost. Naše ljudi moramo izobraziti. Kulturni centri bi naj bile društvene knjižnice. Tam se bi morali ljudje srečati, diskutirati in iskati nove kulturne oblike. Imeli bi takozvane interesne skupine, ki bi naj skušale posodobiti našo kulturo. Te skupine bi lahko vplivale kot multiplikatorji na ostalo ljudstvo.

Naš tednik: Tudi na področju kulturne izmenjave s sosednimi državami se bi dalo kaj izboljšati?

Dr. Apovnik: Kulturna izmenjava mora tudi biti v interesu dežele, ne le koroških Slovencev. Na vsak način bo morala dežela najti model za financiranje. Najlažje je seveda, da zbori hodijo prepevat v sosedne države. Za nas pa so vsekakor zanimive gledališke skupine iz Slovenije. Danes morajo slovenske kulturne organizacije plačati visoko najemnino za prostore, kjer nastopajo te kvalitativne skupine. Takšne stroške mora na vsak način prevzeti dežela.

Naš tednik: Mnogo se govori o varstvu okolja. Da so alternativci na tem področju zelo aktivni, je znano. Kaj pa predlaga KEL?

Kultura

Iz progna KEL:

Izobraževanje

Za ohranitev in gojitev kulture slovenske narodne skupnosti na Koroškem je potrebna posebna pomoč zveze, dežele in občin. Sodelovanje in kulturno izmenjavo med narodoma na Koroškem ter med Koroško in sosednjimi deželami je treba priznati in podpreti kot prispevek k zavarovanju miru. V smislu teh ciljev zahteva KOROŠKA ENOTNA LISTA:

- 1 da se goji in podpira kulturna izmenjava med obema narodoma na Koroškem,
- 2 da se intenzivira kulturna izmenjava med Koroško in sosednjimi deželami, predvsem s Slovenijo in Furlanijo-Julijsko krajino,
- 3 kultura naj ne bo le okras in štafaža za nastope politikov,
- 4 da se ohranijo in odgovorno oblikujejo arhitektonske značilnosti naših vasi, trgov, mest in kmečkih hiš ob sodelovanju neodvisnih arhitektov,
- 5 enakovrednost visoke kul-

ture, neponarejene ljudske kulture in sodobnih oblik moderne kulture,
- 6 da dežela Koroška in sosednje občine ustanovijo slovenski kulturni sklad, ki ga avtonomno upravlja slovenska narodna skupnost na Koroškem,
- 7 da se z javnimi sredstvi podpre kulturno delo slovenskih kulturnih organizacij krajevnih prosvetnih društev vključno gradnjo in vzdrževanje ustreznih prostorov za kulturno delo in ureditev društevskih knjižnic.

Učinkovito varstvo okolja je mogoče doseči le ob ustreznih zavesti prebivalstva. Izoblikovanje te zavesti je nujna naloga izobraževalne politike.

V okviru poklicnega in splošnega izobraževanja šolske mladine in odraslih je treba posebej pospeševati dvojezičnost. Znanje slovensščine je treba priznati in honorirati kot dodatno kvalifikacijo.

KOROŠKA ENOTNA LISTA ZATO ZAHTEVA:

- 1 Na Univerzi za izobraževalne vede v Celovcu je treba urediti študijsko smer „Varstvo okolja, gospodarstvo in vzgoja k varstvu okolja“ ob idejni in finančni udeležbi gospodarstva, proizvajalcev energije, zbornic itd.,
- 2 da se podpira izobraževanje odraslih in pri tem posebej upoštevajo varstvo okolja, zavarovanje miru in mirno sožitje med narodoma na Koroškem,
- 3 da se podpira učenje slovensščine in italijanščine v šolah in ustanovah za izobraževanje odraslih,
- 4 izobraževalni dopust, predvsem za poklicno dopolnilno izobraževanje.

30. sept. 84 – KEL/ALK

Dr. Apovnik: Preden se stvari spremenijo, se mora spremeniti mišljenje. Zaradi tega predlagamo, da se vgradi vzgoja k varstvu okolja v izobraževalni program šol, univerz in drugih izobraževalnih institucij.

Izobraževanje pa je tudi važno za delojemalce. Potrebno je, da dobijo delojemalci poklicnosmerjene in splošnoizobraževalne dopuste. Glede financiranja teh dopustov smo že izdelali nekaj konkretnih oblik.

Naš tednik: Kot je razvidno, imata KEL in ALK zelo premišljen in sodoben političen program. Najbrž koalicija KEL/ALK ne bo dobila potrebnih glasov za mandat. Vaš program torej ne boste mogli uresničiti?

Dr. Apovnik: Večinske stranke bodo morale spoznati, da se naš program vsklaja z zahtevami koroškega prebivalstva. Zaradi tega bodo morale naš program upoštevati.

Naš tednik: Hvala za pogovor.

Dva kulturna delavca o kandidaturi KEL/ALK

Janez Kuchling, predsednik Prosvetnega društva Velikovec: Kandidaturo KEL/ALK pozdravljam, ker nimamo druge alternative. Velikovčani smo veseli, da dv. sv. dr. Pavle Apovnik kandidira v našem volilnem okrožju oz. za naš okraj na vidnem mestu ter da imamo poleg dr. Apovnika Frica Kerta kot glavnega kandidata, ki ga prav tako visoko cenimo in spoštujemo. Od KEL pričakujem, da nas bo tudi v bodoče podprla, predvsem moralno.

Irena Brežjak, voditeljica otroške folklorne skupine žitrajškega SPD „Trta“ in odbornica Krščanske kulturne zveze: Samostojna kandidatura je potrebna in pravilna, ker imamo v manjšinski politiki slej ko prej opravka s tristrankarskim paktom. Koroški Slovenci lahko s podporo KEL/ALK dokažemo, da hočemo preživeti. Na vsak način pa se mi zdi pravilno, da nastopata KEL in ALK skupno, da pa na drugi strani ostaneta samostojni skupini.

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), uredniki: Janko Kulmesch, Heidi Stingler in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

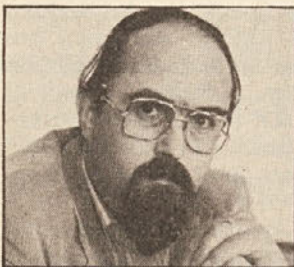
Tisk: Mohorjeva/Hermagoras, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: (0 42 22) 51 25 28. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

Letna naročnina: Avstrija: 210.— šil., Jugoslavija: 600.— din., ostalo inozemstvo: 350.— šil. (650.— šil. zračna pošta).

Zasigurajte si volilno pravico!

Do 2. septembra ima še vsak volilni upravičenec možnost, da pri občini zahteva vpogled v volilne sezname. Vsak se lahko tako osebno prepriča, ali ima tudi volilno pravico. Če so nekoga izpustili iz volilnega seznama, lahko pismeno ali ustno vložijo priziv. S tem si zasigurate volilno pravico.

Feliks J. Bister

Vloga Cerkve v manjšinskem konfliktu na Koroškem

Nadaljevanje

Pri neobveščenenem poslušalcu napravi poročilo vtis, da je vse v najboljšem redu. Toda Inzko govori tudi o težavah v župnijskih svetih, z liturgičnim jezikom in prizna, „daß es mancherorts auch im kirchlichen Bereich zu einer Frontstellung kommt.“¹⁸ Resnici na ljubo pa po mojem ne moremo zamolčati, da je ta „Frontstellung“ nekako latentna in da ni le omejena na trmo raznih faranov. Seže celo do najvišjih krogov. Za ilustracijo samo nekaj primerov.

a) Član katoliške mladine, Bernardo Sadovnik iz Globasnice, piše: „Lepo je, da imamo skupne prireditve, toda ne na raznih naših tradicionalnih prireditvah, kot je Mladinski dan.“ Končno še doda: „Želel bi tudi, da bi se voditelji Cerkve postavili zavestno na stran zatiranih in obtoženih. Od Cerkve in od škofa pričakujem, da nam pokaže, da se spleča truditi se za dostojanstveno življenje, za narodnostne vredno-

te!“¹⁹ Kdo se z njim ne bi solidariziral?

b) Janko Zerzer obravnava v svojem komentarju ob desetletnici sinode tudi dvojezičnost, proti kateri nima načelnih pomislekov. Vendar doda: „Samo pač pričakujemo, da bo vsa zbrana občina poleg Vater unser molila tudi Oče naš. Dvojezičnost ne more iti vedno samo v eno smer.“²⁰

c) Posebno zanimiv je predgovor publikacije Katoliškega delovnega odbora „Kako danes živeti?“, za katerega odgovarjata prelat Aleš Zechner in Janko Merkač. Leta 1981 tam beremo: „Ker ugotavljamo, da smo posebej ogroženi v svoji narodni istovetnosti, smo na to vprašanje opozorili v posebnem poglavju.“²¹ Iz napovedanega poglavja zvemo, da smo Slovenci na Koroškem „močno ogroženi“²² in da bi bilo plodno, „ko bi moči uporabljali v smeri sožitja in se nam ne bi bilo treba izčrpavati v prepotrebni samoobrambi.“²³ Jasnejše ugotovitve gotovo ne rabimo.

č) V Kleine Zeitung se je pred kratkim oglasila Fanny Hren iz Podgrada/Unterbürg,

ki v zvezi z dvojezičnostjo toži, kaj je morala prestati v škofjanski fari zaradi izključno slovenskega bogoslužja. Ves njen trud, da spremeni situacijo, je bil zamanj. Zakaj? Njen zaključek: „Man kann der katholischen Kirche den Vorwurf nicht ersparen, daß sie sich stets nur für die Probleme der Minderheit und zu wenig für die religiösen Interessen der deutschsprachigen Katholiken eingesetzt hat.“²⁴ No, od leta 1977 dalje pravi, „haben sich die Verhältnisse für uns wesentlich gebessert“. Prišel je nov župnik, ki je „dvojezičen“ kot predvideva sinoda. Kam naj to pripelje?

d) Končno, last but not least, škofovo zadržanje, ki močno niha med nadvse pozitivnimi nastopi, kot je bilo lanskoletno zagovarjanje eksistenčnih pravic Slovencev pred cerkvijo v Šmarjeti v Rožu, in presenetljivimi izjavami, da ne misli na pomožnega škofa oz. škofovega vikarja za slovenske vernike kot to predvideva pravzaprav Odlok o pastirski nalogi škofov v Cerkvi pod točko 23, 3, ali beljaške izjave marca t. l., ki jo je Klei-

ne Zeitung prinesla seveda pod velikim naslovom „Bischof für Augenmaß in Volksgruppenfrage“. Tam stoji dobesedno: „Kritik übe Kapellari in der Diskussion daran, daß mit der Minderheitenfrage innerkirchlich ‚ein unverhältnismäßiger Energieverzehr betrieben werde. Er wehre sich gegen die Auffassung, dieses Problem sei das wichtigste und das einzige, auf das es in der Kirche ankomme.“²⁵ Še večje je bilo moje začudenje, da ni bilo široke slovenske akcije kot reakcije na tak udarec po glavi!

Dobro, škof ni Cerkev, a vendar njen poglavar na Koroškem. Glede njegove osnovne kozmopolitske orientacije nimam nobenih dvomov. Prepričati pa je treba, da se nehoti naleze tistega „koroškega duha“, ki se javlja v tem času na šolskem področju.

4. ZAKLJUČKI

Ob koncu se spodobi, da odgovorim še konkretnije na meni stavljeno vprašanje po vlogi Cerkve v manjšinskih zadevah. Spet nekaj točk:

a) Cerkve ima več obrazov in v svoji naraščajoči mnogoličnosti seveda še ni mogla odpraviti vseh negativnih pojavov — in jih tudi še dolgo ne bo —, posebno na narodnostnem področju. Osnovna sprememba tozadavne miselnosti se je vsekakor začela.

18 V. Inzko, cit. delo, str. 12

19 Seja (ne)odgovornih za mladinsko delo! Nedelja, Celovec, 16/15. 4. 1984, str. 11

20 Po desetih letih. Nedelja, Celovec, 45/7. 11. 1982, str. 5

21 Kako danes živeti? Iskanje krščanskega načina življenja. Celovec 1981, str. 3

22 Kako danes živeti, str. 45

23 Kako danes živeti, str. 46

24 Ja zur Zweisprachigkeit, aber nicht unter Zwang. Kleine Zeitung, Celovec, 111/12. 5. 1984, str. 24

25 Kleine Zeitung, Celovec, 69/22. 3. 1984, str. 4

Lesorez Suitberta Lobisserja nazorno tolmači odnos oblasti do ljudstva. Na eni strani državna oblast, ki jo predstavlja cesar, na drugi strani cerkvena s papežem, vmes pa ljudstvo, ki ga ena in druga tlačita. Gotovo je simbolično, če je tudi Bog med oblastmi in nad ljudstvom.

Lesorez smo vzeli iz knjige „Lobisser 1878—1943. Založba Heyn, Celovec 1978, Opus 70, Bauernspruch“.

Dokumentacijski material in slike: Arhiv F. J. Bister

Dalje prihodnjilj

Preteklo nedeljo je Slovensko prosvetno društvo „Radiše“ slavilo svojo 80-letnico. To pomeni osem desetletij požrtvovalnega dela številnih zavednih kulturnopolitičnih delavcev in borbe za obstoj slovenskega naroda. Kljub ponemčenju, ki je zajelo že vse okoliške kraje Radiš in deloma sega že tudi v ta kraj, se je le še obdržala slovenska beseda. Približno takole je orisal predsednik radiškega društva Ludvik Ogris delo prosvetašev, ko je na slavnostni prireditvi pozdravil številno publiko in številne častne goste, med njimi dv. sv. dr. Pavla Apovnika, podpredsednika NSKS dipl. trg. Janka Uranka, predsednika KKZ dr. Janka Zerzerja, predsednika ZSO dipl. inž. Feliksa Wieserja, predsednika SPD Tomija Ogrisa, deželno poslanko Gertrudo Mischitz, žrelskega župana Ernsta Dobernigga in domačega župnika Ludovika Janka.

Na Radišah delujejo v slovenskem prosvetnem društvu kar štiri zbori: otroški (spodnja slika), ki ga vodi Nežka Povše, mešani, moški (moški zbor vidite na zgornji sliki) — oba zbora vodi Stanko Wrulich) ter „Radiški fantje“ pod vodstvom Nužeja Lampichlerja.

Čestitke slovenskemu prosvetnemu društvu na Radišah

Dr. Janko Zerzer, predsednik KKZ: Razveseljivo je, da ima radiško društvo toliko različnih pevskih skupin, še bolj razveseljivo pa je, da je tu še posebno razvita odrska dejavnost. Radiše so kot enklava sredi ponemčenih vasi in upati je le, da bodo aktivni društveniki tudi v bodoče mogli ohraniti slovensko besedo in še nadalje razviti vsestransko kulturno dejavnost, ki jo zdaj gojijo. Radiškemu društvu čestitam ob visokem jubileju in mu želimo tudi v bodoče vse najboljše.

Ludovik Jank, župnik na Radišah: Radiški društveniki, posebno še pevci, so zelo marljivi in prav zaradi tega jim tudi uspe, da pritegnejo k sebi toliko ljudi. Želim, da bi ostali tudi v bodoče zvesti svoji nalogi in gojili slovensko pesem. Radiškemu društvu ob osemdesetletnici iskreno čestitam.

Janko Tolmajer: Najprej moram društvu čestitati za uspešno slavnostno prireditev ob osemdesetletnici. Posebno razveseljiva pri društvu je aktivnost nekaterih članov, želeti pa bi bilo, da bi se še več ljudi vključilo v to delo. Kolosalno je, kar so društveniki ustvarili v zadnjih desetih letih, saj je treba pomisliti samo, da smo morali praznovati 70-letnico še na prostem. Društvenikom želim za bodoče vztrajnost in idealizem pri nelahkem delu ter, da bi jim uspelo nagovoriti čim več mladine.

Šiman Wrulich, dolgoletni predsednik SPD „Radiše“: Razveseljivo je, da je dejavnost našega društva tako razvejana in vsestranska. Društveniki uprizarjajo precej iger, kar je povsem pozitivno, vendar so danes vse te igre bolj sodobnega značaja, kar pa manj veseli starejše ljudi. Treba bi bilo uprizariti tudi kakšno staro, ljudsko igro. Da bi pa k društvu pritegnili še več mladine, pa bi bilo po mojem potrebno, da bi razširili dejavnost še na športno področje. V celoti pa sem zelo zadovoljen z razvojem društva in iz srca čestitam k 80-letnici.

Steber slovenskega življa

Nadalje je Ludvik Ogris v svojem pozdravnem govoru opozoril na referendum KHD in izrazil željo, da bi na Radišah tako ostalo kot je. Če bi prišlo do uresničitve KHD-jevskega predloga, bi prišlo do razpusta radiške šole. Ogris je ob tej priložnosti apeliral na avstrijsko zvezno vlado, da zagigura skupno vzgojo vseh naših otrok in s tem mirno sožitje obeh narodov na Koroškem.

Obširen kulturni spored so oblikovali domači otroški zbor (vodi Nežka Povše), moški in mešani pevski zbor (oba vodi Stanko Wrulich) in „Radiški fantje“ pod vodstvom Nužeja Lampichlerja. Nadalje so sodelovali moški pevski zbor KUD „Stane Žagar“ iz Kroke in ženski pevski zbor DU Laško, s katerima imajo Radišani že dolgoletne prijateljske stike. Slavnostni spored so oplešali nato še trio „Korenika“, pod vodstvom Alberta Krajgerja, moški pevski zbor „Bilka“ iz Bilčovsa, ki ga vodi mag. Mirko Lausegger, kantavtorici Silvija in Eda Velik in „Sängerrunde Ebbental“, ki jo vodi Heinz Fischer.

Tom Ogris je ob tej priložnosti dejal, da moramo biti danes de-

jansko zaskrbljeni za slovensko besedo, vendar je razveseljivo, da se radiško društvo danes ne predstavlja v starostnem pešanju, ampak v mladostni čilosti. Sovražni viharji, ki nam danes pihajo v obraz, nas ne bodo uničili, ampak nas bodo v našem prepričanju le krepili, tako Ogris, ki je na tej slavnosti predal trem prizadevnim društvnikom slavnostno plaketo.

Nužej Wieser, ki je povezoval spored, je orisal ves razvoj društva.

Povod za ustanovitev „Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva“ na Radišah 14. avgusta 1904 je bila zavest ljudi, da je treba dvigniti ljudsko izobrazbo, da bo slovenski človek dejansko enakovreden. Velike zasluge ima za tisto dobo župnik Janez Vidovic, ki se je zelo zavzemal za narodnostno delo in je na Radišah vodil ljudske tabore. Prav on je nagovoril mdr. Valentina Lacknerja, da je ta postal duhovnik in bil eden od glavnih pobudnikov za ustanovitev „Katoliškega izobraževalnega društva“ na Radišah. Delo društva je obstajalo v glavnem v petju, v tamburaški godbi in v odrskih nastopih. Poleg tega so društveniki prirejali strokovne

sestanke, ki so bili bolj gospodarskega značaja, a tudi politične seje so bile pogoste. Po plebiscitu se je atmosfera v deželi za Slovence zelo poslabšala, kar je tudi na Radišah za nekaj let onemogočilo društveno delo.

Leta 1922 pa je Alojzij Thaler ponovno zbral moški pevski zbor, ki je pel pri raznih kulturnih prireditvah in tudi v cerkvi. Kmalu nato so še obnovili odrsko in tamburaško dejavnost. Poleg tega so društveniki prirejali slovenske tečaje za šolsko mladino. V letih 1929 do 1938 je doživelo radiško društvo zelo plodno dobo. Leta 1934 je oblast prepovedala društvnikom uprizoritev „Igre o izgubljenem sinu“. Leta 1937 so po naklonjenosti takratnega in sedanjega župnika Ludovika Janka smeli preurediti farovski hlev v skromno dvorano, ki je služila svojemu namenu do leta 1979.

Leta 1941 pa je prišel čas, ki je bil za koroške Slovence zelo usoden. Vendar se je društvo kar kmalu po drugi svetovni vojni poživilo. Medtem, ko so skozi vsa povojna leta na Radišah igrali predvsem ljudske igre, segajo danes odrski ustvarjalci po zahtevnejših odrskih storitvah. Pogosto nastopajo tudi domači moški, mešani in otroški zbor ter „Radiški fantje“. Mnogo truda in brezplačnih ur je bilo potrebnih, da so Radišani leta 1979 lahko otvorili novi kulturni dom, ki danes dejansko odgovarja vsem potrebam.

V lanskem letu je društvo, ki šteje danes okrog 120 članov, priredilo 42 prireditev in akcij ali je bilo pri njih soudeleženo, kar zgovorno pričča, da društvo še živi. Tako želimo slavljencem, da bo tudi v bodoče ostal to, kar je bil doslej: steber slovenskega življa na sončnih Radišah. Ad multos annos!

Pripravila Heidi Stingler

Pliberški sejem na travniku — največje in najstarejše ljudsko slavje južnih predelov Koroške

od sobote, 1. septembra do ponedeljka, 3. septembra 1984

**2 Jahre neu
letni nova**

ZADRUGA

BLEIBURG / PLIBERK, Tel. 04235 - 2039

RIESEN-JUBILÄUMS-GEWINNSPIEL — SREČOLOV

Einmalige
Jubiläums-
und
Markt-
angebote!

Enkratne
jubilejne
in
sejemske
ponudbe!

Sonntag, 2. 9.
Montag, 3. 9.

NON STOP

nedelja, 2. 9.
ponedeljek, 3. 9.

**TEGA NE SMETE ZAMUDITI!
DA MUSS MAN DABEI SEIN!**

**Schloss
Bräu**

BRAUEREI
SORGENDORF-
BLEIBURG

0 42 35/20 11

Schlafcomfort

Stepdecken-, Bettwaren-
und Matratzenfabrik
Gesellschaft m. b. H.

UNSERE SPEZIALERZEUGNISSE
STAPPDECKEN ALLER ART
FEDERKERNMATRATZEN
SOWIE POLSTERMÖBEL

Bleiburg

**Raiffeisenbank
Bleiburg**

- FREUNDLICH
- PRIVATWIRTSCHAFTLICH
- UNABHÄNGIG

Pliberk — Bleiburg
Telefon 0 42 35 - 25 21

**Mizarsko
podjetje**

KUSCHEJ

Bleiburg / Pliberk, Koschatstraße 8
tel. 0 42 35 / 21 63

empfiehlt sich für gute Meisterarbeit
sämtlicher Einbaumöbel und
Bautischlerarbeiten.

Se priporoča za dobro izdelavo vseh vrst
pohištva in gradbenega mizarstva.

topsport

Bleiburg/Pliberk
AUSTRIA

**fabrika športnih izdelkov
športna trgovina
se Vam priporoča**

Vse za jesenski in zimski šport

- smuči, vezi, obleke, smučarski čevlji
- potrebščine za šolski šport
- trenerke, športne obleke, jogging
- vse za nogomet
- športni čevlji
- vse za tenis (napenjamo loparje)

Pri obisku pliberškega sejma se oglasite tudi v

**gostišču
JUENA**

Čepiče
tel. št. 0 42 30/271

Hotel „Breznik“

PLIBERK —
BLEIBURG,
GLAVNI TRG
HAUPTPLATZ

- IZVRSTNA KUHINJA
- IZBRANA VINA
- TUJSKE SOBE S KOMFORTOM

Vaš obisk ob pliberškem sejmu nas bo pristrčno veselil!

Če iščete družabnost, obiščite gostilno

RÖSSLWIRT

- vse gostinjske usluge
- kletni bar
- tujske sobe

Popravilnica - trgovina nadomestni deli - vozila električni-šivalni stroji
TOMSCHEK
TIHOJA 2, (ŠENTLIPŠ)
A-9141 DOBRLA VAS, Tel. 04237-2246

NUDIMO:

- vse stroje po skrajno znižanih cenah
  - šivalne in pletilne stroje Pfaff
  - motorne žage
- Pridite, veselili se bomo Vašega obiska. Pri nas boste kupili najbolj ugodno!

**elektro
enzi**

bründlweg 2
9150 bleiburg/pliberk
telefon (0 42 35) 22 92

SPD „Edinost“ iz Pliberka vabi vse prijatelje dobre zabave v svoji

ŠOTOR NA „JORMAKU“

Za ples igrajo: Ansambel „Slovenija“, „Koroški odmev“ in „Planinski sekstet“

Kako so ukradli pliberško „frajungo“?

S frajungo je, kot že pove pravi slovenski izraz, povezana tržna pravica. Torej ima tisti, ki je v posesti frajunge pravico, da je pliberški jormak na njegovem zemljišču. Ravno zaradi tega so jo Pliberčani skozi vsa stoletja skrbno stražili in si s tem obdržali tržno pravico.

Koliko je bilo vsa leta nazaj po kronikah in zapisih zasledovati, doslej še nobenemu v zgodovini jormaka ni uspelo frajunge ukrasti in si s tem pridobiti tržno pravico. Od Zdovčeve mame s Senčnega kraja sem nekoč slišal, da je nekemu kmetu ob prelomnici preteklega stoletja le uspelo, dobiti frajungo v svojo last. Ko sem hotel o tem edinstvenemu primeru nekaj več zvedeti, mi tudi ona ni mogla več povedati. Zvedeti je bilo le, da naj bi bil to rajni Travorjev dedej s Šmarjete. Po dolgem iskanju po šmarjeških hribih sem našel na Jurijevega očeta, Jurija Bromana. On je slišal to storijo od svojega dedeja. On je verjetno edini človek v pliberški okolici, ki za ta dogodek še ve. Seveda tudi on ni mogel podati popolnoma natančnih podatkov, toda verjetno je bilo to tako:

Med letom 1900 in 1910, ko so fantje poganjali na sejmišču vrti-

Frajunga — ljudsko ime za znamenje tržne pravice, ki se štirinajst dni pred pliberškim jormakom postavi na glavni trg v Pliberku. To se zgodi po stari šegi že nad petstodevetdeset let ob zvonjenju zvonov pliberške mestne cerkve ob enajsti uri dopoldan. Na jormakovo nedeljo potem odnese ob trinajsti uri mestni sodnik v spremstvu štirih „landsknehtov“ frajungo na jormakiški travnik, kjer jo dva dneva stražijo.

Ijake še z roko, ko so svetile v šotorih še petrolejke, ko še ni bilo na prodaj strojev in ko so poleg plesalcev krulile na plesiščih še svinje in blekale ovce, se naj bi Travorjev dedej napotil s Šmarjete na jormak. Tedaj je bilo na jormaku še vse precej drugačno kot danes. Travnik je bil poln volov, krav in ovc, ki so se pasle pod lesom. Ljudje so prihajali peš z vseh strani, vladal je pravi kmečki živžav, katerega se danes ne moremo več predstavljati.

Kot po navadi so se stražniki frajunge nekoliko nacukali in so zaspali, ali pa so za kratek čas pustili frajungo nezastraženo. To se po tolikih letih ne da več točno poizvedeti. Na vsak način je Travorjev oče videl možnost, da si osvoji tržno pravico in se je takoj polasti. Zapustil je jormak in šel

na libuško gmojno (ledina med državno mejo in Libučami), kjer je med svojo živino sam stražil frajungo.

Ko so Pliberčani zapazili krajo, je bilo že prepozno. Kmalu se je zvedelo na sejmišču, kdo jo ima in kje je. Po starem ljudskem pravu se bi moral ves jormak preseliti na libuško gmojno. Mestni očeje so takoj ukrepali in se šli pogajat na gmojno s Travorjevim dedejem. Ta pa na noben način ni bil pripravljen izročiti frajungo. Na sejmišču je že vladalo veliko razburjenje, kmetje in kramarji niso vedeli ali bo ostal jormak na pliberškem travniku, ali pa se bodo morali vsi preseliti na libuško gmojno. Sprva so Pliberčani skušali s hudim, ker pa niso bili uspešni, so skušali z lepim. V ponedeljskih jutranjih urah je Travor-

jev dedej popustil in za nekaj krajcarjev zopet predal Pliberčanom frajungo. V Pliberku je na sejmišču vladalo veliko veselje, jormak je ostal v Pliberku, Travorjev dedej pa je šel v zgodovino pliberškega jormaka.

Po ustnem izročilu zapisal
Silvo Kumer

To je pliberška „frajunga“ katero so pred osemdesetimi leti ukradli.

TV AVSTRIJA — 1. in 2. SPORED

1. SPORED

Petek, 31. avgusta:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Živeti s tokom — 10.15 Če se kmetje zahvalijo — 10.30 Kviz v rdečo-belem-rdečem — 11.25 Tom & Jerry — 11.45 Orientacija — 12.15 Južno-vzhodni report — 13.00 Poročila — 15.00 Buddenbrookovi — 16.00 Aerobika — 16.15 Lou Grant — 16.55 Točno pogled — 17.00 Poročila — 17.05 Am, dam, des — 17.30 Don Kihot — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pan-optikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Derrick — 21.15 Modna revija — 21.20 Dežela sanj — opereta — 22.20 Šport — 23.20 Poročila.

Sobota, 1. septembra:

9.00 Poročila — 9.05 Italijanščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Zmeda v filmu — 11.55 Nočni studio — 13.00 Poročila — 15.00 Odlični Bombberg — 16.35 Peanuts — 17.00

Poročila — 17.05 Bravissimo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Šport — 20.15 Stavim, da... — 22.00 Šport — 23.00 Dve nebeški hčerki — 0.00 Poročila.

Nedelja, 2. septembra:

11.00 Šport — 12.00 Ura tiska — 13.00 Angleščina — 15.00 Cervantes — 16.30 Raji živali — 16.45 Listamo v slikanici — 17.05 Čudežna domača žival — 17.15 Tao tao — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Šport — 20.15 Italijanska legenda — 21.15 Ples 84 — 22.45 Glas islama — 22.50 Nočni studio — 23.55 Poročila.

Ponedeljek, 3. septembra:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Pogled v lonček — 10.00 Albrecht Dürer — 12.00 Središče Alpbach — 13.00 Poročila — 15.00 Buddenbrookovi — 16.00 Aerobika — 16.15 Lou Grant — 16.55 Točno pogled —

17.00 Poročila — 17.05 Am, dam, des — 17.30 Muppet-show — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Svet živali — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport — 21.15 Ceste v San Franciscu — 22.05 Ob železnih vratih — 22.50 Poročila.

Torek, 4. septembra:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Italijanščina — 10.00 Varna pot v šolo — 10.15 Fotografije — 10.30 Bolnišnica ob robu mesta — 11.20 Šport — 12.15 Avstrija v sliki — 12.40 Šiling — 13.00 Poročila — 15.00 Pot v Bali — 16.30 Top cat — 16.55 Točno pogled — 17.00 Poročila — 17.05 Am, dam, des — 17.30 Tudi šala mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Holmes & Yoyo — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Report iz tuzemstva — 21.15 Razredna učiteljica — 22.50 Poročila.

Sreda, 5. septembra:

9.00 Poročila — 9.05 Tudi šala mora biti — 9.30 Francoščina — 10.00 Gremo k zobozdravniku —

10.15 Glasba in gibi — 10.15 Fantovske mladostne ideje — 11.55 Možje brez živcev — 12.05 Report iz tuzemstva — 13.00 Poročila — 15.00 Buddenbrookovi — 16.00 Aerobika — 16.15 Lou Grant — 16.44 Točno pogled — 17.00 Poročila — 17.05 Čarobna jabolka — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pisarna, pisarna — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Tihi strup — 22.00 Kneževina Lichtenstein — 22.45 Šport — 23.45 Poročila.

Četrtek, 6. septembra:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežele in ljudje — 10.00 Odviti na levo je lahko zelo nevarno — 10.15 Oskrba s pitno vodo — 10.30 The reivers — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 15.00 Moby Dick — 16.50 Risanka — 16.55 Glej točno — 17.00 Poročila — 17.30 Živalski film — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosim k mizi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Poročila — 20.15 Strelav hudič — 21.35 Zgodba o Glynde-Bourneju — 22.35 Poročila.

2. SPORED

Petek, 31. avgusta:

17.30 Angleščina — 18.00 Avstrija danes — 18.30 Waltonovi — 19.30 Poročila — 20.15 Materija četrte vrste — 21.15 Poročila in politika ob petkih — 22.20 Umor Dupree.

Sobota, 1. septembra:

15.00 Politika ob petkih — 15.50 Dvakrat sedem — 16.15 Središče Alpbach — 17.15 Proti vetru — 18.00 Tedenski pregled — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Kralj Heinrich V. — 22.15 Poročila — 22.20 Vprašanja kristjana — 22.25 Hudičeva brigada — 0.00 Poročila.

Nedelja, 2. septembra:

9.00 Krokodil v umivalnici — 9.45 A woman of distinction — 11.10 Sto mojstrov — 15.00 Športni popoldan — 17.00 Knjižni magazin — 17.35 Rock-line — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Poročila — 19.45 Ljudski odvetnik — 20.15 Mladostne zvijače fanta Karla — 21.40 Poročila — 21.45 Šport — 22.05 Bogat in reven — 22.50 Svet sanj — 23.40 Poročila.

Ponedeljek, 3. septembra:

17.30 Pustolovščina: kamena doba — 18.00 Avstrija v sliki — 18.30 Waltonovi — 19.15 ARS elektronika — 19.30 Poročila — 20.15 Bolnišnica ob robu mesta — 21.15 Poročila — 21.45 Šiling — 22.05 Dežela in sinovi — 23.40 Poročila.

Torek, 4. septembra:

17.30 Orientacija — 18.00 Avstrija v sliki — 18.30 Waltonovi — 19.15 ARS elektronika — 19.30 Poročila — 20.15 Dallas — 21.00 Ptice selivke — 21.15 Poročila — 21.45 Klub 2.

Sreda, 5. septembra:

17.30 Dežela in ljudje — 18.00 Avstrija danes — 18.30 Waltonovi — 19.15 ARS elektronika — 19.30 Poročila — 20.15 Neznani Chaplin (3) — 21.15 Poročila — 21.45 Kulturni žurnal — 22.30 Umetnine: komedija — 0.00 Poročila.

Četrtek, 6. septembra:

17.30 Anatomija nekega mesta — 18.00 Avstrija v sliki — 18.30 Waltonovi — 19.15 ARS elektronika — 19.30 Poročila — 20.15 Kaj sem jaz? — 21.15 Poročila — 21.45 Klub 2.

PRIPOROČAMO VAM SLEDEČA FILMA TEDNA

Avstrijska TV 2, ponedeljek, 3. septembra 1984, ob 22.05

Dežela in sinovi

Film igra v letu 1937. Predvsem kmetje občutijo svetovno gospodarsko krizo. Na Islandskem je gorska kmetija. Posestnik te kmetije nenadoma umre. Kmetijo bi naj prevzel sin, ki se mora odločiti, če naj gre v mesto, kjer bi lahko živel brez večjih problemov, ali pa naj prevzame kmetijo in se loti krutega kmečkega življenja.

Avstrijska TV 1, torek, 4. septembra 1984, ob 21.15

Učiteljica

Učiteljica Marija skuša v nekem razredu na neavtoritaran način poučevati svoje učence. Večkrat pridejo učenci na njen dom, kjer se pogovarjajo o osnovnih človeških problemih. Nenadoma pride v razred učenec, ki vso harmonijo, ki vlada med učenci in učiteljico razdre. Marija pride v osebno krizo. Pomaga ji zdravnik v kate-rega se Marija zaljubi.

• Sveče

Ob odprtju 4. slikarskega tedna v Svečah nastopa pevska skupina HARLEKIN COMPANY
Folksongs * Spirituals * Gospels
Čas: nedelja, 2. septembra 1984, ob 19.00 uri
Kraj: pri Adamu v Svečah

• Železna Kapla

Praznično zborovsko petje
Prireditelj: Katoliška prosveta
Čas: sobota, 8. septembra 1984, ob 18. uri
Kraj: farna cerkev v Železni Kapli
Poje Komorni zbor GALLUS iz Kranja, vodi Angela Tomanič

RADIOELOVEC

Slovenske oddaje

Sobota, 1. septembra:

09.00—09.55 Voščila.

Nedelja, 2. septembra:

07.05—07.35 Duhovni nagovor Voščila.

Ponedeljek, 3. septembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik Zborovska glasba.

Torek, 4. septembra:

09.30—10.00 Domača zabavna glasba

14.10—15.00 Koroški obzornik Jazz za Vas.

Sreda, 5. septembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik a jih ne pozabimo — Za starejše mladike.

Četrtek, 6. septembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik literarno-glasbena oddaja.

Petek, 7. septembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik zabavna glasba.

Sobota, 8. septembra:

09.00—09.55 Voščila.

1. SPORED

Petek, 31. avgusta:

18.05 Poročila — 18.10 Domači ansambel — 18.40 Trnov grad — 19.10 Risanka — 19.30 TVD I — 20.00 Kondorjev let — 21.00 Proti vetru — 22.05 TVD II — 22.20 Gorenčev vrag

Sobota, 1. septembra:

15.55 Poročila — 16.00 Ciciban, dober dan — 16.15 Jeklinec — 16.35 Zgodbe iz Nepričave — 17.05 Modrost telesa — 17.55 Ženska za pultom — 18.45 Čudeži narave — 19.10 Risanka — 19.30 TVD I — 20.00 Močnejši od Mafije — 21.45 — Zrcalo tedna — 22.55 Zabavnoglasbena oddaja TV — 22.55 Poročila

Nedelja, 2. septembra:

9.25 Poročila — 9.30 Živ žav — 10.15 Trnov grad — 10.50 Prevzetnost in pristranost — 11.45 Avstrija danes — 19.30 Poročila — 20.15 Strelav hudič — 21.35 Zgodba o Glynde-Bourneju — 22.35 Poročila.

„Mostarske kiše“ — 17.30 Buldogi in češnje — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Gabrijel — 21.05 Portret — 21.35 Športni pregled — 22.05 Poročila.

Ponedeljek, 3. septembra:

17.20 Poročila — 17.25 Zgodbe iz Nepričave — 17.55 Varčevanje — 18.15 Speker — 18.25 Podravske obzornik — 18.40 Pet minut za rekreacijo — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Pregon — 20.55 Studio 2 — 21.55 TVD II.

Torek, 4. septembra:

17.30 Poročila — 17.35 Jeklinec — 17.55 Koprška srečanja — 18.25 Severnoprimorski obzornik — 18.40 Pisani svet — 18.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Citadela — 20.55 Aktualno — 21.40 TVD II — 21.55 Iz koncertnih dvoran — Koncert za klavir in orkester.

Sreda, 5. septembra:

18.05 Poročila — 18.10 Ciciban, dober dan — 18.25 Gorenjski obzornik — 18.45 Mozaik kratkega filma — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD I — 20.00 Film tedna: Zadeva Paradine — 21.45 TVD II — 21.55 Omizje.

Četrtek, 6. septembra:

17.30 Poročila — 17.35 Trapollo HH 33 — 18.25 Zasavski obzornik — 18.40 Čas, ki živi — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Tednik — 21.05 Martin Luther — 22.35 TVD II.

Petek, 7. septembra:

17.20 Poročila — 17.25 Jazz na ekranu — 17.55 Trnov grad — 18.25 Obzornik ljubljanskega območja — 18.40 Trdnjavi Jajce in Bobovac — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Kondorjev let — 21.05 Ne prezrite — 21.20 Proti vetru — 22.15 TVD II — 22.30 Konstanta.

Sobota, 8. septembra:

8.00 Poročila — 8.50 Ciciban, dober dan — 8.20 Jeklinec — 8.40 Zgodbe iz Nepričave — 9.10 Pisani svet — 9.40 Skrivnostni svet Arthurja Clarka — 10.05 Čas, ki živi — 15.55 Čudeži narave — 16.25 PJ v nogometu — Priština : Partizan — 18.15 Ženska za pultom — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 20.00 Prava stava — 21.55 Zrcalo tedna — 22.15 Vrnitev k sredozemlju — 22.45 Poročila.

• SPD „Rož“ v Št. Jakobu

vabi na

IZLET NA KRAVJI BAL

Čas: nedelja, 9. septembra 1984

Kraj prireditve je ob zahodni obali Bohinjskega jezera. Prijave sprejema: Posojilnica Št. Jakob in odborniki društva

2. SPORED

Nedelja, 2. septembra:

9.00 Oddaje za JLA — 17.10 Mednarodni rokometni TV turnir prvakov Doboj 84 — 18.25 Neobvezno — 19.10 Na štirih kolesih — 20.00 Mesta, Toronto — 20.50 Poročila — 21.00 Pričevanja.

Ponedeljek, 3. septembra:

17.25 TVD — 17.45 Zgodbe Bosansko-Hercegovskih pisateljev — 18.00 Pripovedke narodov in narodnosti — 18.15 Srbija brez nepismenih v 1985 — 18.45 Glasbeni album — 19.00 Telesport — 19.30 TVD — 20.00 Raziskovanja — 20.50 Zagrebška panorama — 21.05 Zabavnoglasbena oddaja — 21.55 Dinastija.

Torek, 4. septembra:

17.25 TVD — 17.45 Kdor hoče, ta zmore — 18.15 Odprta knjiga — 18.45 Gledalec-urednik — 19.30 TVD — 20.00 Narodna glasba — 20.45 Žrebanje Lota — 20.50 Spomini — 21.45 Zagrebška panorama — 21.50 Iz koncertnih dvoran.

Sreda, 5. septembra:

17.25 TVD — 17.45 Najdaljši dan

in letu — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Prijatelji glasbe — 19.30 TVD — 20.00 Estradna sredi — 21.05 Zagrebška panorama — 21.20 Dnevi kosovske glasbe.

Četrtek, 6. septembra:

15.35 TVD — 15.55 Zajec s petimi nogami — 16.25 PJ v nogometu — Železničar : Radnički — 18.15 Znanost — 18.45 Portreti glasbenikov — 19.30 TVD — 20.00 Umetniški večer — 21.55 Zagrebška panorama.

Petek, 7. septembra:

17.25 TVD — 17.45 Avtogrami — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Zabavnoglasbena oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Koncert za TV kamere — 20.45 Zagrebška panorama — 21.00 Vidiki — 21.50 Filmi Jamesa Cagneya: Državni sovražnik.

Sobota, 8. septembra:

15.25 Sampo — 17.00 Otroška predstava — 18.00 Retrospektiva A. Djordjevića — 19.00 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 TV kasetna — 20.30 Človek in čas — 21.15 Poročila — 21.20 Športna sobota — 21.45 Cervantes — 22.45 Poezija.

PRIREDITVE

Krščanska kulturna zveza razpisuje v okviru akcije zveznega ministrstva za pouk

NASTAVITEV ABSOLVENTA PEDAGOŠKE AKADEMIJE

za delovno območje izobraževanja odraslih.

Interesenti naj se oglasio pri Krščanski kulturni zvezi,
Viktringer Ring 26, v Celovcu; tel. (0 42 22) 51 25 28 *23 ali 24

• Sveče

4. slikarski teden

Prireditelj: SPD „Kočna“ v Svečah

Čas: 2.—8. septembra 1984

Udeleženci: Henrik Marchel, Kranj; Tomaž Železnik, Ljubljana; Clelia Mazzoli, Trst; Bogomila Doljak, Trst; Barbara Plečko, Domačale; Egon Rubin, Žihpolje;

Spored:

Nedelja, 2. septembra, ob 19. uri
Odpriete slikarskega tedna, pozdrav umetnikov in gostov pri ADAMU

Otvoritveni koncert: Harlekin Company iz Celovca

Sreda, 5. septembra, ob 20. uri
Domači večer z MoPZ „Kočna“ in s sveškim MePZ pri ADAMU

Sobota, 8. septembra, ob 19. uri
Prezentacija del in sklepna družabnost.

Na vse prireditve v okviru slikarskega tedna so domačini in gostje od zunaj prisrčno vabljeni.

Od ponedeljka do petka bo mag. Barbara Plečko vsem ljubiteljem od 14. do 16. ure na razpolago za uvajanje v tehniko umetniškega tkanja.

• Celovec

Predstavitve dvojezične antologije —

KOROŠKA SLOVENSKA

POEZIJA

Prireditelj: Mohorjeva založba
Čas: četrtek, 6. 9. 1984, ob 19. uri

Kraj: Künstlerhaus v Celovcu od 12.00 do 21.00 ure bo isti dan razstava Omanovih ilustracij (Kleine Galerie).

Program bo v slovenskem, nemškem in angleškem jeziku.

• Železna Kapla

Praznično zborovsko petje ob prazniku Marijinega rojstva

Prireditelj: Katoliška prosveta v Celovcu

Čas: sobota, 8. 9. 1984, ob 18. uri

Kraj: farna cerkev v Železni Kapli

Poje komorni zbor GALLUS iz Kranja, vodi Angela Tomanič

• Kotmara vas

Predavanje „PREDNOSTI
DVOJEZIČNOSTI“

Prireditelj: SPD „Gorjanci“ v Kotmari vasi

Čas: sreda, 12. 9. 1984, ob 20. uri

Predava: Dr. Dietmar Larcher

• Rebrca

Seminar za lutkovno in odrsko dejavnost

Prireditelj: Krščanska kulturna zveza

Čas: od sobote, 1. septembra 1984, 14. ure — do sobote, 8. septembra 1984

Kraj: mladinski center na Rebrci

Seminar je mišljen za: Lutke mladje KDZ, Oder mladje KDZ, Kabaret mladje KDZ, Lutke Šmihel

Vodijo ga priznani režiserji iz Slovenije

• Obirsko

POLETNA NOČ

Prireditelj: Alpski klub „Obir“ na Obirskem

Čas: sobota, 8. 9. 1984, ob 20. uri

Kraj: gostilna KOVAČ na Obirskem

Za ples igrajo: FANTJE IZ VERNBERKA

II. POHOD PO POTEH

LENARTA IN GAŠPERJA

Prireditelj: SPD „Zarja“ v Železni Kapli, SPD „Obir“ na Obirskem in Krajevno združenje ZSM v Železni Kapli

Čas: nedelja, 9. 9. 1984 (ob vsakem vremenu)

Zbirališče: ob 8. uri pri Wölfenu v Lobniku

Cilj: Spominski dom pri Peršmanu v Lepeni

• Št. Primož

Redni občni zbor Zveze slovenskih izseljencev in

DRUŽABNO SREČANJE

Prireditelj: Zveza slovenskih izseljencev

Čas: nedelja, 23. 9. 1984 s pričetkom ob 14. uri

Kraj: kulturni dom „Danica“ v Št. Primožu

Prireditve bodo obogatili do-

• Železna Kapla

Koncert Slovenskega okteta in Huberta Berganta (orgle)

Renesansa, barok, pravoslavna liturgija in črnske duhovne pesmi

Umetniški vodja in dirigent: Anton Nanut

Prireditelj: župnija Železna Kapla

Čas: v soboto, 1. septembra 1984, ob 20.00 uri

Kraj: v farni cerkvi v Železni Kapli

• Podgorje

Koncert Slovenskega okteta in Huberta Berganta (orgle)

Prireditelja: Krščanska kulturna zveza in Katoliška prosveta v Celovcu

Čas: nedelja, 2. septembra 1984, ob 14.30 uri

Kraj: v farni cerkvi v Podgorjah

mači prosvetaši s svojim kulturnim sporedom.

Poskrbimo, da bo DAN IZSELJENCEV, ki je postal tradicionalno srečanje bivših pregnancev, tudi letos prepričljiva manifestacija našega priznavanja in naše zvestobe tistim vrednotam, za katere smo bili v najtežji dobi naše narodne zgodovine pripravljene doprinesati velike žrtve. Zato vsi na srečanje — bivši izseljenci z družinami, prijatelji in znanci.

• Dom v Tinjah

od nedelje, 2. 9. do petka 7. 9. 1984

**ROMARSKO POTOVANJE V
SCHÖNSTATT IN WIES**

Za župnije: Bistrica na Zilji, Gorje, Št. Lenart, Brnca in za vse fare iz Roža in Podjune
Vodita: g. žpk. Stanko Trap, Bistrica in g. žpk. dekan Leopold Kassi, Bilčovs

Od petka, 21. 9. do sobote, 29. 9. 1984

**ROMARSKO POTOVANJE NA
MONTSERAT, V LURD IN
LA SALETTE**

Vodi: g. žpk. Valentin Gotthardt

Od četrta, 23. 9. do petka, 7. 10. 1984

POTOVANJE V JALTO

Vodi: dipl. dolm. Adele Zapfl

STENČNIK

MEDJUGORJE

od 17. do 19. septembra
vključno 2 polpenziona šil. 1300,—

Informacije in prijava (0 42 36) 22 19.
poštni predal 4 — 9141 Dobrla vas

Naš tip tedna

Naš tip tedna, se imenuje nova rubrika na športni strani. Vsak teden bo za Naš tednik „prerokoval“ nogometni strokovnjak izide naslednjega kola. Kot prvi bo ta teden skušal Seppi Loibnegger, ki je poznan kot pozoren zasledovalec koroškega nogometa, vnaprej napovedati izide 5. kola podlige, ter tekem naših moštev v 1. razredu.

Seppi Loibnegger (28)

Seppi Loibnegger je igral pred desetimi leti za WAC desnega napadalca.

Redno spremlja tekme SAK, za katerega navija že od prvega razreda naprej. Če SAK ne igra, si najraje ogleda tekme celovške Avstrije, Selanov in WAC. Po poklicu je tiskar in je v Celovcu lastnik tiskarne Norea Repro. V prostem času se bavi predvsem z nogometom in hodi v savno. Je poročen in ima dva otoka.

Podliga

SAK — KAC	3 : 1
Borovlje — DSG Sele	1 : 1
Šmihel — Weitensfeld	3 : 1
Liebenfels — Dobrla vas	2 : 2
ASV — St. Leonhard	3 : 1
Velikovec — Žrelec	1 : 1
Št. Andraž — Wolfsberg	2 : 3

1. razred

Podkarnos (Gurnitz) — Globasnica	1 : 1
Launsdorf — Bilčovs	1 : 3
Št. Paul — Železna Kapla	2 : 2

Žvabek zopet poražen

Tinje — Žvabek 5:1 (2:0)

Postava: Lutnik 3, Krainz 1 (45. min. Orasch 1), Maček 3, Diex 3, Micheu 1, Zdouc 2, Kulmeš 4, Schnabl 3 (50. min. Opetnik 3), Samitsch 4, Roller 4, Lampf 3;

Gole za Žvabek je dal Samič

Ker so manjkali od vsega začetka trije igralci in ker je imela obramba zelo slab dan, je Žvabek visoko izgubil tekmo v Tinjah. Naslednje kolo igra Žvabek doma proti prvemu iz Vovbr (Haimburg).

Šmihelčani podcenili nasprotnika

St. Leonhard — Šmihel 4 : 1 (1 : 0)

Postava: Guetz 3, Andrej 2, Šuler 3, Lopinsky 3, K. Berchtold 2, W. Berchtold 2, Mack 3, Blažej 3, Krištof 3, Buchwald 2, Mijatović 3;

Reichenfels, 200 gledalcev

Sodnik: Tragl (poprečen)

Strelci: Weber (40. min. enajstm.), Ragger (47. min.), F. Riegler (60. min.) in D. Riegler (67. min.) oz. Šuler (55. min.)

Po zmagi doma proti Selanom so se Šmihelčani verjetno že sami precejevali. Tekmo proti St. Leonhardu so pričeli izredno samozavestno, kar je nedvomno za vsako moštvo zelo pozitivno. Toda pri tem so precej podcenili domačine, ki slejkoprej spadajo med favorite v ligi. Prvi polčas je bila igra precej izenačena, nobeno moštvo ni imelo bistvenih prednosti, toda še pred polčasom so šli domačini po vprašljivi enajstmetrovki v vodstvo. Kljub zaostanku je igral Šmihel tudi naprej še svojo

igro in imel celo nekaj dobrih priložnosti. Takoj po začetku druge polovice so domačini z drugim golom končno odločili tekmo. Šmihel se namreč od tega zadetka ni več opomogel, igral je le več St. Leonhard. Sicer je Šulerju po podaji Macka uspelo z glavo skrajšati na 2 : 1, tekma pa je bila že odločena v prid domačega moštva. St. Leonhard je dal naposled še dva gola in s tem podčrtal svojo trenutno dobro formo. Pri Šmihelu tokrat nobeden ni dosegel normalne forme, predvsem obramba je igrala pomanjkljivo. Sredina je slabo krila in s tem prepustila igro v sredini domačinom. Tekma se je končala z zasluženom zmago domačinov, ki so bili za razred boljši od Šmihela.

St. Leonhard pod 23 — Šmihel pod 23 3 : 0. Šmihelčani so v tem prvenstvu še vedno brez točke.

Čeprav je dobil štiri golov, je bil še med najboljšimi vratar Guetz.

Kapetan ASV (levo) je stražil Martina Hobla vseh devetdeset minut. Razumljivo je, da Martin ni mogel dati gola za Selane.

Ruda oddala v Kapli točko

Železna Kapla — Ruda 1 : 1 (0 : 0)

Postava: Fido 3, Jerlich 4, Köck 3, Prešeren 3, Prašnik 3, Sporn 4, Germadnik 3, Bolterl 2, Kogelnik 2, Kucher 4, Rozman 3;

Železna Kapla: 200 gledalcev

Sodnik: Rupitsch (dober)

Strelci: Germadnik (83. min.) in Ramšak (85. min. enajstm.)

Izključen: Kucher

S pravičnim remijem se je kon-

čala tekma v Kapli. V prvem polčasu je bila tekma izenačena, šele v drugem polčasu proti koncu je postala zanimiva in napeta. V 83. min. so Kapelčani povedli na 1 : 0 in že dve min. pozneje je Ramšak z enajstmetrovko izenačil. Zaradi napada na nasprotnika je bil izključen Kucher. Izredno slab in nezanesljiv je bil stranski sodnik Kronlechner.

Bilčovščani še vedno daleč oddaljeni od lanske forme

Bilčovs — Treibach 2 : 3 (1 : 1)

Postava: Schaubig 5, Sablatnik 2, Schellander 3, Glantschnig 2, Kuess 3, Maierhofer 2, Stangl 2, Schöffmann 3, Partl 3, Hobel 3;

Bilčovs, 150 gledalcev

Sodnik: Bind (slab)

Strelci: Partl (10. min.) in Hobel (75. min.) oz. Fellner (20. min.), Mandl (50. min.) in Jamnig (60. min.)

Proti odličnemu moštvu iz Trei-

bacha Bilčovščani tokrat niso imeli veliko možnosti, da bi zmagali. Čeprav na domačih tleh, so igrali izredno nekoncentrirano, igralci v sredini skoraj sploh niso krili. Treibach, ki je bil še pred letom dni favorit v podligi, je pokazal hitro in lepo igro in je tekmo tudi zaslužen zmagal.

Globašani slavili doma drugo zmago

Globasnica — Žitara vas 5 : 1 (3 : 0)

Postava: Maček 4, Hutter 4, Micheu 4, Kowatsch 4, Gallo 4, Dlopt 4, Vauče 4 (83. min. Sadjak 0), Schatz 4, Wöbl 4, Beliš 4;

Globasnica, 350 gledalcev

Sodnik: Wulz (dober)

Strelci: Wöbl (2), Beliš (2) in Vauče oz. Križar

Presenetljivo visoka zmaga Globašanov proti Žitari vasi. Gostje so igrali izredno ofenziven nogomet in so gole dobili bolj ali manj v protinapadih, kjer so se globaški napadalci odlično izkazali. Iz desetih priložnosti so dali pet golov in tako zaslužen zmagali ta derbi. Naslednje kolo igrajo Globašani v Podkarnosu.

Tekme SAK

V nedeljo, 2. sept., ob 17. uri
SAK I — KAC I
(žogo za to tekmo je darovalo podjetje Janez Wutte)
ob 15.15 uri
SAK pod 23 — KAC pod 23
na Košatovem igrišču!

Tekme Šmihela

V soboto, 1. sept., ob 17. uri
Šmihel I — Weitensfeld I
ob 15.15 uri
Šmihel 23 — Weitensfeld 23
na igrišču v Šmihelu!

Tekme Selanov

V nedeljo, 2. sept., ob 17.15 uri
Borovlje I — Sele I
ob 15.15 uri
Borovlje pod 23 — Sele pod 23
na igrišču v Borovljah!

SAK pohodil Dobrlo vas

Poroča naš
športni reporter
Silvo Kumer

Dobrlo vas — SAK 0:4 (0:3)

Postava: Naschenweg 4, Kreuz 4, Stern 4, Woschitz 4, Sadjak 4, Polanšek 4 (Zablatnik 0), Raczinsky 4, Velik 4, Jovičević 5, Luschnig 4 (Lampichler 0), Ratajec 4;

Dobrlo vas, 300 gledalcev
Sodnik: Ott (odličen)
Strelci: Jovičević (9. min.), Polanšek (10. min.), Raczinsky (25. min. enajstm.) in Velik (75. min.) *

Tudi v Dobrli vasi je bil SAK za razred boljše moštvo od nasprotnika. Dobrolčani so skušali igrati odprto in biti enakovreden nasprotnik. To se je izkazalo zanje kot usodno. SAK, ki je dobil od trenerja Jagodiča nalogo, igrati hitro, agresivno in borbeno je že v 10. minuti vodil 2:0. Po prekršku nad Luschnigom v kazenskem prostoru je Raczinsky izkoristil v 25. minuti enajstmetrovko in s tem predčasno odločil tekmo. SAK je po tem голу nekoliko popustil, toda imel je vrsto odličnih priložnosti za zadetek. Predvsem legionarja Jovičević in Ratajec sta delala z Dobrolsko obrambo kar sta hotela. Odličen je bil tudi Manfred Luschnig, ki je dobil od trenerja zadnjo priložnost v prvem moštvo. Luschnig jo je polno izkoristil, pripravil dva gola in s tem dokazal, da je res nadpovprečen nogometaš. SAK je igral tudi v drugem polčasu izredno dinamično, lepe akcije so se vrstile, toda napadalci enostavno niso znali

Legionar Mladen Jovičević je bil tudi v Dobrli vasi najboljši igralec SAK.

več nobene izmed teh odličnih priložnosti izkoristiti. V sredini sta tokrat le ob začetku tekme igrala dobro Polanšek in Raczinsky, ki še vedno ni tista zvezda v igri SAK, ki naj bi menda bila. Obramba je bila tokrat pri redkih protinapadih domačinov precej ranljiva, Stern, ki je bil doslej izredno zanesljiv nekajkrat ni zapustil najboljšega vtisa. Kljub temu pa je igral preprečljivo. Proti koncu tek-

me sta prišla na igrišče tudi starejšini Zablatnik in Lampichler, ki sta sedela zaradi taktike le na rezervni klopi. SAK je dal v drugem polčasu še lep gol in s tem tekmo zaslužno zmagal, čeprav bi bila lahko zmaga še večja.

Moštvo pod 23 je zopet razočaralo. Proti Dobrli vasi je igral SAK le 2:2 neodločeno. Oba gola je dal Stern.

Trener Martin Lesjak po tekmi:

„SAK je pričel tekmo z velikim pritiskom in je s tem presenetil naše mlado moštvo, ki za tako tekmo še ni dosti izkušeno.“

Kljub visokemu porazu pri nas ni slabega vzdušja v moštvo. SAK je z novimi igralci postal izredno močan in bo gotovo druga moštva še višje premagal kot nas. Moje moštvo ni igralo slabo, le nasprotnik nam je bil za glavo prevelik.“

ASV zmagal v „selskem peklu“

DSG Sele — ASV 0:1 (0:1)

Postava: Užnik 3, Jakopič 3, Vrhovec 3, A. Dovjak 3, Čertov 3, Olip 3, Oraže 3, Travnik 3, F. Dovjak 3 (Čertov 0), Hribernik 3 (Falle 0), Hobel 3;

Sele, 250 gledalcev
Sodnik: Glanz (odličen)
Strelci: Schumi (37. min.)

Na domačih tleh smo tokrat od Selanov pričakovali vsaj točko, če ne zmage. S tremi napadalci so od vsega začetka napadali na vrata odličnega celovškega vratarja Rauscherja, ki je v tej tekmi nekajkrat neverjetno dobro branil. Trener ASV Joe Klampfl, ki je pred prvenstvom dejal, da čaka v Selah vsako moštvo pekel, je svoje moštvo postavil izredno defenzivno. Kapetan moštva je vseh 90 minut tesno kril Martina Hobla in ga zasledoval na vsakem koraku. Za Selsko moč na domačih tleh vedeč, so se Celovčani že v prvi polovici branili le v lastni polovici in se omejevali na posamezne protinapade. V enem izmed teh protinapadov so dali gostje še pred polčasom odločilni in za Selane usodni gol. Visoke žoge selske obramba ni mogla odbiti in Schumi je z glavo odločil tekmo.

Ves drugi polčas so potem Selani napadali in zapravljali prilož-

nost za priložnostjo. Žoga enostavno ni hotela v mrežo, odlične možnosti so se vrstile. Tako je Jakopič dal žogo iz petih metrov čez vrata in Travnik je sam pred vratarjem iz petih metrov zadel le prečko. Do konca tekme je šlo v tem slogu naprej, ASV se je branil in Selanom ni uspelo dati gola. Po 90 minutah so zapustili Celovčani „selski pekel“, katerega so

se tako bali, kot srečni zmagovalci.

Selani so pa bili po tekmi gotovo za izkušnjo bogatejši. Samo z lepo igro tudi doma ne zmagajo tekme, potrebni so tudi goli — in teh Selani trenutno ne znajo dati.

Sele pod 23 — ASV pod 23 7:3. Gole za Sele so dali Hribernik (3), H. Dovjak (2), P. Olip in P. Čertov.

Podliga vzhod

1. SAK	4 3 1 0	10:1 7
2. Velikovec	4 3 1 0	12:4 7
3. ASV	4 3 1 0	7:2 7
4. SV Weitensfeld	4 2 2 0	7:4 6
5. St. Leonhard	4 2 1 1	12:8 5
6. Šmihel	4 2 0 2	7:7 4
7. Žrelec	4 2 0 2	4:6 4
8. Wolfsberg	4 1 1 2	9:8 3
9. DSG Sele	4 1 1 2	6:6 3
10. Dobrlo vas	4 1 1 2	4:8 3
11. Borovlje	4 1 1 2	4:10 3
12. KAC	4 0 2 2	5:10 2
13. Št. Andraž	4 0 1 3	4:10 1
14. Liebenfels	4 0 1 3	4:11 1

Izidi 4. kola

Dobrlo vas — SAK	0:4 (0:3)
Sele — ASV	0:1 (0:1)
St. Leonh. — Šmihel	4:1 (1:0)
KAC — Št. Andraž	2:2 (0:1)
Wolfsb. — Velikovec	1:4 (0:3)
Žrelec — Borovlje	0:2 (0:1)
Weitensf. — Liebenf.	1:1 (1:0)

NASLEDNJE KOLO:

● 5. kolo (1./2. 9.): Liebenfels — Dobrlo vas, Šmihel — Weitensfeld, ASV — St. Leonhard, Borovlje — Sele, Velikovec — Žrelec, Št. Andraž — Wolfsberg, SAK — KAC.

Strelci

5 golov: Jelenko (Velikovec)
4 goli: Kumer (ASV)
3 goli: Messner (Liebenfels), Polanšek, Velik (SAK)
2 goli: Krištof, Vauče, Buchwald (Šmihel), Raczinsky (SAK), F. Dovjak, Martin Hobel (Sele)
1 gol: Fera, Oraže (Sele), Ratajec (SAK), Šuler (Šmihel)